

Vlaams
Parlement

vergadering **C38**
zittingsjaar 2014-2015

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

van 23 oktober 2014

INHOUD

INTERPELLATIE van mevrouw Freya Van den Bossche tot de heer Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de gedateerde wet op de filmkeuring van 1920 en de werking van de filmkeuringscommissie, naar aanleiding van het label 'kinderen toegelaten' voor de Vlaamse horrorfilm Welp – 9 (2014-2015)	3
VRAAG OM UITLEG van de heer Ward Kennes tot de heer Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de intenties van de minister om de levensbeschouwelijke uitzendingen op de openbare omroep te schrappen vanaf 1 januari 2016 – 66 (2014-2015)	
VRAAG OM UITLEG van mevrouw Katia Segers tot de heer Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over besparingen op uitzendingen door levensbeschouwelijke verenigingen – 153 (2014-2015)	9
VRAAG OM UITLEG van de heer Wilfried Vandaele tot de heer Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de intentie van de VRT om minder aandacht te besteden aan kleinere sporten – 205 (2014-2015)	15
VRAAG OM UITLEG van mevrouw Karin Brouwers tot de heer Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de onderhandelingen met de VRT met betrekking tot de besparingen – 218 (2014-2015)	
VRAAG OM UITLEG van mevrouw Katia Segers tot de heer Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over het banen- en inhoudsverlies bij de VRT – 243 (2014-2015)	20
VRAAG OM UITLEG van de heer Wilfried Vandaele tot de heer Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de reportage van het VRT-programma Koppen waarin men de computers van het UZ Leuven hackt – 314 (2014-2015)	25
VRAAG OM UITLEG van mevrouw Freya Van den Bossche tot de heer Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de plannen van staatssecretaris Theo Francken om minderjarige asielzoekers op te sluiten in gesloten centra – 225 (2014-2015)	27
VRAAG OM UITLEG van de heer Marius Meremans tot de heer Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de inspraak van kinderen en jongeren in het beleid – 271 (2014-2015)	31
VRAAG OM UITLEG van de heer Marius Meremans tot de heer Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over vertalingen van non-fictie – 278 (2014-2015)	37
VRAAG OM UITLEG van de heer Marius Meremans tot de heer Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over crowdfunding – 288 (2014-2015)	38

INTERPELLATIE van mevrouw Freya Van den Bossche tot de heer Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de gedateerde wet op de filmkeuring van 1920 en de werking van de filmkeuringscommissie, naar aanleiding van het label 'kinderen toegelaten' voor de Vlaamse horrorfilm Welp – 9 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Bart Caron

De voorzitter: Mevrouw Van den Bossche heeft het woord.

Mevrouw Freya Van den Bossche (sp-a): Voorzitter, minister, collega's, mijn interpellatie komt er naar aanleiding van het recente oordeel van de filmkeuringscommissie om de nieuwe Vlaamse horrorfilm 'Welp' geschikt te maken voor alle leeftijden en de film op die manier te laten ontsnappen aan het label 'kinderen niet toegelaten'. Dezelfde film ging in wereldpremière in Toronto en kreeg daar de ranking 18A, de op één na hoogste. Vanzelfsprekend kan een verschil in rating ook uiting geven aan een cultuurgebonden verschil, maar ook in eigen land roept de 'kinderen toegelaten' voor de film veel vragen op, niet het minst bij de regisseur en de producent van de film. Zij gaven aan weliswaar een film gemaakt te hebben met kinderen, maar die duidelijk niet bedoeld is voor kinderen.

Al jaren pleiten experts voor een wet die de tijdsgeest ademt. Vandaag is het nog steeds zo dat een wet van 1920 de basis vormt voor de filmkeuring in ons land. Die wet vertrekt nog steeds van het idee dat film leidt tot delinquentie, ontucht, verderf, waanzin en oogziekten. Film was met andere woorden iets waartegen de jeugd beschermd diende te worden. De wet bepaalt dat enkel daar waar de filmkeuringscommissie in een uitzondering voorziet, jongeren mogen worden toegelaten in de cinema.

Het spreekt voor zich, minister, dat in andere tijden andere normen en zeden gelden. Deze wet kan maar beter worden aangepast, niet alleen omdat de wet uitgaat van een verregaande vorm van preventieve censuur, iets waar we vandaag geen voorstander meer van zijn, maar ook om andere redenen. Professor Voorhoof beschreef die redenen één jaar geleden in 'Auteurs & Media'. Er zijn volgens hem heel wat juridische onvolkomenheden van de wet.

De wet is enkel van toepassing op bioscoopfilms, andere distributieplatformen ontsnappen zo aan het systeem.

De wet kent maar één leeftijdscategorie. Een tweede leeftijdscategorie werd ingevoerd in het KB van 27 april 2007, maar bevat geen wettelijke basis. Ook is het opvallend dat België het enige land is in de Europese Unie waarin slechts twee categorieën zouden gelden. De meeste systemen zijn wat fijnmaziger.

De wet bevat geen criteria voor beoordeling door de filmkeuringscommissie, iets wat toch belangrijk is. Een kader is nodig als men ergens iets aan wil toetsen dat verder gaat dan de meest individuele expressie van de eigen emoties en normen.

En ten slotte zegt professor Voorhoof dat er nagenoeg geen controle bestaat op de naleving.

Het is bovendien niet enkel zo dat de wet juridische onvolkomenheden bevat die u het beste zou wegwerken. De professor wijst er ook op dat de wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan de wet, zo mogelijk nog meer zorgen baart. De filmkeuringscommissie werkt ondermaats: er is geen procedure, er is geen huishoudelijk reglement, de praktische organisatie verloopt chaotisch, er is geen

transparantie over de beslissingen, de beslissingen worden amper gemotiveerd en ze zijn bovendien niet openbaar. Het kan ook anders. In het buitenland – in Groot-Brittannië, Frankrijk en Nederland – wordt niet enkel uitleg gegeven over de beslissingen, maar is ook informatie beschikbaar voor ouders, opvoeders en jongeren zelf over het film- en audiovisueel aanbod.

Het is volgens mij dus tijd voor een vernieuwd beleid inzake filmkeuring. En nu Vlaanderen bevoegd is sedert de jongste staatshervorming, reken ik daarvoor op u, minister. Vlaanderen heeft de afgelopen jaren een heel stevig beleid ontwikkeld om de Vlaamse film te ondersteunen, en met succes. Het zou mooi zijn mocht u, na al die oproepen her en der van experts en de sector zelf, in staat zijn om ook deze regeling aan te passen aan de noden en wensen van een hedendaagse samenleving. De buitenlandse voorbeelden kunnen u daar misschien bij inspireren. Sommige landen werken met modellen van zelfregulatie: ze geven zelfs de eindverantwoordelijkheid aan de sector. Andere landen gaan minder ver: ze werken met coregulatie. Sommigen laten de taak enkel door de overheid uitvoeren.

U hoeft zelfs niet te vertrekken van een wit blad. Aan de universiteit van Gent is er al een studie uitgevoerd op vraag van de Vlaamse overheid. De vakgroep Communicatiewetenschappen heeft een lijvig rapport afgeleverd. Het bevat zelfs een ontwerp van decreet. De werkzaamheden werden onder leiding van professor Biltereyst gestart, en men pleit voor een systeem van coregulering.

Minister, ik stelde u hierover graag een aantal vragen. De eerste is de meest evidente: bent u het met me eens dat de wet van 1920 aan vervanging toe is? Bent u bereid om iets te doen aan die vernieuwing?

Ingeval u van plan bent om die wet aan te passen, welk model hebt u dan voor ogen? Indien u zelf al een keuze zou maken, denkt u dan aan coregulering, of ziet u eerder een taak weggelegd voor louter de overheid of voor louter de sector?

Hoe wilt u bovendien rekening houden met het feit dat de sector zelf nationaal georganiseerd is? Distributeurs kopen rechten voor België, voor de Benelux. Het is vanzelfsprekend zo dat we werken in een bestaande Belgische context. We mogen daarbij natuurlijk ook Brussel niet uit het oog verliezen.

En voor het geval u in uw antwoord bereid bent om zo ver te gaan, heb ik nog een vraag over de werking van de commissie zelf. Het systeem bestaat erin dat men simpelweg vrijwilligers oproept. De leden worden niet vaak vernieuwd. Ze worden niet betaald. Er is geen beoordelingskader voorhanden. Er is geen overleg tussen die mensen, want ze komen nooit samen. Ze mailen gewoon af en toe wat commentaar door waaruit op het secretariaat iets wordt gedistilleerd dat lijkt op een advies. Bent u het met me eens dat ook de methodiek van de commissie ernstig onder handen genomen dient te worden, dat we dit serieus moeten nemen?

Vanzelfsprekend bevatten mijn woorden geen pleidooi voor een wet die grote vormen van censuur vooropstelt of die jongeren niet de kans geeft om allerlei zaken te ontdekken. Op dat vlak ben ik nogal vrij in gedachten. Maar goed, het blijft belangrijk dat er een zekere mate van filmkeuring, die performant is, aanwezig zou zijn.

De voorzitter: De heer De Gucht heeft het woord.

De heer Jean-Jacques De Gucht (Open Vld): Voorzitter, ik ben eigenlijk heel blij met de vraag van mevrouw Van den Bossche. Ik weet trouwens dat mevrouw Van den Bossche zeer geïnteresseerd is in de filmsector van ons land. De reden waarom ik daar heel blij mee ben, is dat dat volledig in de lijn ligt van een voorstel van resolutie dat goedgekeurd werd tijdens vorige legislatuur in het

kader van het cultureel samenwerkingsakkoord. Ik citeer eruit: "(...) vraagt de Vlaamse Regering: 1° binnen het kader van het culturele samenwerkingsakkoord tussen de Vlaamse Gemeenschap en de Franse Gemeenschap een werkgroep op te richten die belast is met het uitwerken van een kijkwijzer voor film en audiovisuele werken; 2° dat te laten doen in een systeem van coregulering, waarbij de brede filmsector en de audiovisuele sector betrokken zijn (producenten, distributeurs, mediamaatschappijen enzovoort); 3° te streven naar een eenvormige toepassing."

Het was een van de weinige voorstellen dat toen is goedgekeurd. Het heeft te maken met het heel democratische gehalte dat wij soms hanteren in het Vlaams Parlement. Waar is het op gebaseerd? Het is een systeem om te werken met een soort van kijkwijzer met iconen, wat ervoor zorgt dat je goed op de hoogte bent. De films worden aangekocht voor België. Het zou te absurd zijn dat je een ander systeem hanteert in Vlaanderen, Wallonië en in verschillende cinema's in Brussel. Dat is een complete absurditeit. We zouden dit zo snel mogelijk moeten opstarten. Ik ben er dan ook een groot voorstander van om in het verlengde van de resolutie die toen is goedgekeurd, dat mogelijk te maken.

Daarnaast hebben we toen ook een wetsvoorstel ingediend in de Senaat om de wet op de filmkeuring, die nog altijd een federale wet is, aan te passen zodat het ook mogelijk is dat de gemeenschappen er volledige inspraak in hebben. Ik zal vragen aan mijn collega's op het federale niveau om dat opnieuw in te dienen en daar zo snel mogelijk werk van te maken zodat wij onze handen vrij hebben om die zaak in orde te brengen.

De voorzitter: Mevrouw Bastiaens heeft het woord.

Mevrouw Caroline Bastiaens (CD&V): Voorzitter, zoals de collega's al hebben aangehaald, is de filmkeuring naar aanleiding van die nieuwe film op dit moment weer een hot item. We weten allemaal dat de wetgeving rond filmkeuring inderdaad verouderd is. Zoals de collega heeft aangegeven, zeggen ook de leden van de keuringscommissie zelf dat de keuringscommissie op dit ogenblik op een slechte manier werkt. Er zijn geen criteria bepaald binnen de commissie. Bovendien worden de leden geacht te beoordelen op basis van het belang van het kind, wat uiteraard een zeer vaag begrip is en door heel veel mensen op een andere manier ingevuld kan worden en dus ook wordt ingevuld.

Sinds de zesde staatshervorming is Vlaanderen inderdaad bevoegd, maar die bevoegdheid is natuurlijk ook niet uit de lucht komen vallen. Er is heel wat voorbereidend werk gebeurd tijdens de vorige legislatuur. De overdracht werd op een goede manier voorbereid, dat wil zeggen in overleg met de sector. Op basis van de informatie waar ik over beschik, is uit dat overleg gebleken dat er binnen de sector een draagvlak is ontstaan om te komen tot een systeem van coregulering waarbij de verantwoordelijkheid voor de classificatie in de eerste plaats komt te liggen bij de distributeurs. Zij bleken ook een voorstander te zijn van een classificatie met drie categorieën: films toegankelijk voor alle leeftijden, 12 plus en 16 plus. Uiteraard moet er daarnaast een beroepscommissie kunnen blijven bestaan.

Minister, hebt al kennis kunnen nemen van die voorbereidende werkzaamheden? Denkt u dat dit systeem een goed systeem zou kunnen zijn? Kunnen we dat op die manier verder uitwerken? Ik ben persoonlijk meer voorstander van een systeem van coregulering, eerder dan het zware systeem van een kijkwijzer. Ik weet dat een aantal andere landen dat wel hebben, maar uit de voorbereidende werkzaamheden is gebleken dat dat een zeer zware kostprijs met zich mee zou kunnen brengen.

Een ander aandachtspunt dat ik wil aanbrengen, is het feit dat er inderdaad mogelijkheid is tot tegenstrijdige systemen. We hebben een systeem in de gamingsector, we hebben ook het systeem voor de televisie. We moeten bekijken hoe we die mogelijke tegenstrijdigheden opvangen.

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

De heer Marius Meremans (N-VA): We hadden misschien beter de vraag gesteld bij schemering en bij maanlicht, maar goed. Misschien verander ik wel in een weerwolf of zo. Neen, horror is niet mijn ding. Ik loop al weg bij Bambi, dit in tegenstelling tot mijn huisgenoten, die dat wel geweldig vinden.

Filmkeuring is niet nieuw. Het is al aan bod geweest. Ik ben lid van deze commissie vanaf januari 2013. Vanaf dan is de filmkeuring diverse malen aan bod gekomen, zoals u zelf weet, voorzitter, en er is dan ook over gediscussieerd. Het is niet zo dat de vorige commissie er op zijn luie krent bij heeft gezeten. In elk geval zijn er vragen over gesteld.

Ik heb op 7 februari 2013 van minister Schauvliege vernomen dat haar administratie een draaiboek heeft opgemaakt. Dat gaat al verder dan een voorbereiding. Ik citeer: "Mijn administratie heeft een draaiboek opgemaakt, zodat we, als de overheveling er is, snel te werk kunnen gaan. Deze kwestie komt ook aan bod op het overlegplatform Filmsector. Daar zitten alle deelnemende overheden in. Ik verwacht dat de voorbereiding voor het wettelijk instrumentarium dit jaar kan worden afgerond, zodat we klaar zijn als de federale overheid het overdraagt. Dit wordt besproken in het overlegplatform Filmsector of het platform Cinema. Dat platform brengt de gemeenschaps-, gewest- en federale overheden en de belangengroepen samen voor alle kwesties die te maken hebben met het filmbeleid. Er bestaat een consensus over het voorstel dat die werkgroep heeft uitgewerkt."

Als ik het goed begrijp, lag het klaar op het kabinet van minister Schauvliege, met zelf- of coregulering en met drie leeftijdscategorieën, alle leeftijden, 12 plus en 16 plus. Men zegt ook dat men in contact zal treden met de andere overheden om te komen tot een regeling die over heel België kan worden ingevoerd en met een mogelijkheid tot klacht. Als een meerderjarige een klacht indient, kan de commissie overwegen om een herclassificatie aan te vragen.

Minister, hebt u zicht op de timing van de hervorming? Vanaf juli zijn we bevoegd voor de filmkeuring. Ik vermoed dat het dan snel kan gaan. Gaat u dan gewoon het draaiboek dat klaarlag bij het toenmalige kabinet van minister Schauvliege overnemen? Is er al overleg gepleegd met de andere deelstaten over een afstemming?

De heer Bart Caron (Groen): Collega's, ik wil nog meegeven dat de Vlaamse administratie al een tijdlang de logistieke ondersteuning van de filmkeuring opneemt, bij gebrek aan federale ondersteuning. Niet dat dat perfect loopt, zoals mevrouw Bastiaens ook al aangaf, maar er is toch al een element van ondersteuning, en ik denk dat we daarop kunnen voortbouwen om een Vlaamse regeling te maken.

Ik verwijs ook naar het document dat de Vlaamse administratie gemaakt heeft en dat kort voor de verkiezingen hier in de commissie aan bod is gekomen. Dat document maakt de vertaalslag van de zesde staatshervorming in Vlaamse regelgeving, of op zijn minst aanzetten en scenario's daartoe, waarop we kunnen voortbouwen.

Het was trouwens lang geleden dat ik het woord 'ontucht' nog gehoord had in het parlement. Dat is een gedemodeerd woord, dat verwijst naar een denkkader van

vroeger. Dat geeft duidelijk aan dat het absoluut noodzakelijk is om te actualiseren.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Voorzitter, collega's, ik hoor in de zaal veel zaken die in dezelfde richting gaan. Mijn antwoord zal u hopelijk ook mee op weg helpen naar de oplossing voor dit reeds lang aanslepende probleem.

Mevrouw Van den Bossche, ik ben inderdaad van mening dat de wet aan vernieuwing toe is. U hebt zelf al geschetst van wanneer de wet dateert, welke categorieën erin aan bod komen en zo meer. Toentertijd was het inderdaad een systeem van preventieve censuur, iets wat we ons nu nog moeilijk kunnen inbeelden. Men kan het de makers ervan natuurlijk niet kwalijk nemen, maar de wet was en is enkel van toepassing op bioscoopfilms. We weten dat kinderen en vooral jongeren audiovisuele content vandaag steeds vaker online en via video on demand bekijken. Alleen al daardoor dringt een actualisering van de wet zich op.

De zesde staats hervorming ligt intussen achter ons. Ik denk dan ook, mijnheer De Gucht, dat die wet in de Senaat niet meer kan worden afgeschaft, want die ligt nu exclusief hier en bij de Franse Gemeenschap. We moeten nu met de beide grote gemeenschappen en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie van Brussel-Hoofdstad de zaak herbekijken, om een duurzame benadering te vinden, die beter aansluit bij de veranderende kijkpraktijken van de kinderen en jongeren van vandaag.

Ik heb nog geen model voor ogen, collega's, maar uit wat ik nu zal vertellen, zult u zeker al een aantal beginselen kunnen distilleren, die nauw aansluiten bij uw opmerkingen. Op basis van de reeds aanwezige expertise en de inzichten uit de debatten tijdens de voorbije legislatuur, bekijken we alternatieve modellen. Een principe dat uiteraard belangrijk zal zijn, is een technologieneutraal classificatiesysteem voor audiovisuele content, dus niet alleen voor bioscoop, maar voor alle mogelijke kanalen om content te bekijken.

Wat ook nuttig en zinvol zal zijn, is zelfregulering door de sector. Om te kijken hoever we daarmee kunnen raken, zullen we uiteraard de sector en het departement daar nauw bij betrekken.

Bij de overweging van elk alternatief model zal ik rekening houden met de toepasbaarheid van de regulering op alle audiovisuele dragers, dus niet alleen op de bioscoop, maar ook op online platformen, omroepen, dvd, video on demand. Een technologieneutraal beleid is vandaag cruciaal. Een classificatiesysteem louter voor films is in die zin ook helemaal geen optie meer. Belangrijk is ook dat het alternatieve model geen overregulering, meerkost en extra planlast voor de sector en de overheid met zich meebrengt.

Ik zie de herziening van de wet op de filmkeuring ook als een belangrijk onderdeel van een breder cultuur- en mediabeleid inzake mediawijsheid, gericht op het bijbrengen van mediacompetenties.

Uiteraard ben ik bereid om de sector te betrekken bij de uitwerking van het systeem, om met hen samen een alternatieve regeling uit te werken. Ik zal ook bij andere sectoren inspiratie halen. Ik denk bijvoorbeeld aan het Europees leeftijdsclassificatiesysteem PEGI (Pan European Game Information) voor de gamesector. Aan de hand van leeftijds- en inhoudspictogrammen op de hoezen van computer- en videospellen geeft het PEGI-systeem informatie aan ouders en opvoeders over mogelijke ongepaste elementen in games.

Dat systeem legt de verantwoordelijkheid voor een deel bij de ouders en de jongeren zelf. Een zelfreguleringssysteem zoals PEGI bevestigt het vertrouwen in ouders en opvoeders, maar veronderstelt wel dat ze over de nodige mediacompetenties beschikken. Blijven investeren in mediawijsheid bij ouders, opvoeders, jongeren en kinderen is dan ook cruciaal.

Door de bevoegdheidsoverdracht is de filmkeuringsregeling een bevoegdheid van de Vlaamse en Franse Gemeenschap en van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie van Brussel-Hoofdstad. Uiteraard ben ik bereid tot overleg om tot een uniforme regeling voor heel het Belgische grondgebied te komen. Daarmee komen we tegemoet aan de wensen van de distributie- en exploitatiesector, wiens werking de facto nationaal en zelfs ruimer gericht is, en vermijden we een problematische context voor het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest.

Het is nu tijd om tot actie over te gaan. Het is een van de elementen van invulling van het cultureel akkoord. Het zou mijns inziens een goede basis zijn om nu een tekst te maken. We moeten bekijken in hoeverre het parlement daarbij betrokken kan worden. Ik denk aan een vorm van coregulering. Zelfregulering zou immers betekenen dat men alleen de sector zelf laat beslissen, coregulering houdt in dat de overheden mee aan tafel zitten. Dat lijkt mij een werkbare structuur.

We moeten nu vooral aan een inhoudelijke tekst werken, die de basis van dat convenant –of hoe je het moet noemen – zou kunnen uitwerken. Wanneer we een basistekst hebben, is het zinvol om er in dit parlement over te discussiëren, zelfs al is het niet strikt noodzakelijk en is het ook geen decretaal initiatief. Het lijkt me wel zinvol, want hoe breder het draagvlak, hoe breder de reglementering achteraf zal werken.

De voorzitter: U kunt daar eventueel een conceptnota van maken of wat dan ook. Een conceptnota is een aanzet tot regelgeving. Het zou een interessant discussiedocument kunnen zijn, ook voor het middenveld van de filmwereld en de audiovisuele wereld.

Mevrouw Van den Bossche heeft het woord.

Mevrouw Freya Van den Bossche (sp-a): Minister, ik ben blij dat u pleit voor het model van coregulering, waarbij u de sector verantwoordelijkheid wilt geven, maar waarbij u vanzelfsprekend ook ouders een deel van die verantwoordelijkheid laat dragen, terwijl u het ook belangrijk vindt om de overheid mee aan tafel te houden, om samen aan die tekst te werken.

Uit wat u zegt, begrijp ik dat u ook vindt dat die wet uit 1920 het best wordt afgeschaft. Ik hoor u nog niet zeggen dat u een nieuw decretaal kader zou ontwerpen, maar mogelijk zal dat nodig zijn om een keuringscommissie haar werk te laten doen. Misschien moet u toch eens legistiek laten uitzoeken of het nodig is of niet. Maar ik begrijp uw intentie: u wilt met een tekst komen en laat daarbij een opening om het parlement te laten meewerken. Daar ben ik blij om. Op welke manier ziet u dat gebeuren? Misschien is dit iets voor de regeling der werkzaamheden. Zo iets kan vele vormen aannemen. Parlementsleden kunnen met u rond de tafel gaan zitten. Er zijn al veel basiswerken en studies gemaakt. Velen hebben daarnaar verwezen. We kunnen nog een tussenstap nemen. Misschien is een hoorzitting zinvol om, op basis van alles wat al klaar ligt, te bekijken wat de sector daarvan denkt. Ik denk dat het interessant kan zijn om hier, over de grenzen van meerderheid en oppositie heen, te trachten een heel degelijke nieuwe regeling uit te werken, die jongeren op de best mogelijke manier dient en die ook haalbaar is voor de sector.

U zegt dat we rekening moeten houden met de toepasbaarheid. Ik ben het daarmee eens. Het moet inderdaad op meerdere platformen toepasbaar zijn. Dat beperkt natuurlijk de mogelijkheden al voor een deel. Maar het is terecht: het is beter om een goed systeem te hebben dat op alle platformen kan worden ingezet dan een systeem dat er op papier goed uitziet, maar dat enkel in de cinema werkt maar daarbuiten helemaal niets meer betekent.

U zegt ook dat we niet meer planlast mogen creëren of een meerkost mogen hebben. Ik wil u daar een klein beetje voor verwittigen: vandaag wordt er nauwelijks iets uitgegeven aan heel die keuring. Het secretariaat is niet performant of werkt niet, of het werkt met vrijwilligers. Er zijn geen bijeenkomsten. Ik zou dus niet uitsluiten dat u in een klein bedrag zult moeten voorzien in uw begroting, om er minstens voor te zorgen dat die organisatie professioneel kan worden gemaakt. Ik begrijp best dat u daar geen smakken geld tegenaan moet smijten, maar de mensen die daaraan meewerken, of zij dat in de toekomst als vrijwilliger moeten blijven doen dan wel daarvoor betaald worden, moeten minstens in een professioneel georganiseerde context hun werk kunnen doen. Het zou er wellicht ook voor zorgen dat u meer mensen kunt rekruteren om op ernstige wijze die films te keuren.

Ik ben heel blij met alles wat u inbrengt. Ook met het leeftijdsclassificatiesysteem, waarbij u zich wilt baseren op wat er gebeurt in verband met de games. Dat vind ik goed. Het is een beetje zoals Kinopolis het nu doet: zij hebben zelf in de eigen zalen een systeem toegepast waarbij via zowel leeftijdscategorieën als pictogrammen ook op die manier wat advies wordt gegeven aan diegene die kijkt of wenst te kijken. Er bestaat al veel waarop u zich zou kunnen baseren.

Ik ben blij dat u er werk van wilt maken. Het is hoognodig dat iemand het doet. Ik wil u alvast namens mijn fractie laten weten dat wij er ten volle aan zullen willen meewerken.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Snelheid en draagvlak zitten hier, zoals gewoonlijk, in een bepaald spanningsveld. Als de commissie mij vraagt om over het hele grondgebied een werkbare regeling mee uit te werken, zal dat enig overleg vragen. En als de commissie mij vraagt om mee in een dynamische samenwerking dingen samen te doen, kan het iets langer duren. Maar geen jaren, dat is niet de bedoeling. Ofwel maak ik zelf een tekst, en dan is hij bij wijze van spreken volgende week klaar, maar zo werkt het niet. Wij zullen met onszelf moeten overleggen en met de Franstaligen. Het kan nog wel enige tijd duren. Maar de richting waarin we gaan, is al vrij afgelijnd. We kunnen en zullen tot resultaten komen.

De voorzitter: De interpellatie is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van de heer Ward Kennes tot de heer Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de intenties van de minister om de levensbeschouwelijke uitzendingen op de openbare omroep te schrappen vanaf 1 januari 2016 – 66 (2014-2015)

VRAAG OM UITLEG van mevrouw Katia Segers tot de heer Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over besparingen op uitzendingen door levensbeschouwelijke verenigingen – 153 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Bart Caron

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

De heer Ward Kennes (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, ik ga heel kort het systeem schetsen waarbinnen de levensbeschouwelijke instellingen in ons land geplaatst moeten worden. Wij hebben een systeem van overheid en levensbeschouwingen – traditioneel noemt men dat kerk-staatverhoudingen – die elkaar positief benaderen. Dat uit zich in regelingen in het onderwijs, in ondersteuning voor infrastructuur, in pastorale zorg of ondersteuning voor de lekenfilosofie, in het subsidiëren van culturele instellingen die levensbeschouwelijk geïnspireerd zijn, en ook in de levensbeschouwelijke uitzendingen op de publieke radio en televisie. Dat is ook in een decreet geregeld. De artikels 35 en 36 over televisie en radio maken het mogelijk dat die levensbeschouwelijke organisaties zelf inhoud geven aan die programma's. Dat gaat gepaard met een subsidiëring, maar als we de cijfers bekijken, blijkt dat een redelijk goedkope manier te zijn om radio en televisie te maken. Zij kunnen dit aan een goedkoper tarief doen dan wanneer de openbare omroep zelf programma's maakt op radio en televisie.

Zij hebben al een hele geschiedenis en zijn al echt vertrouwd in onze samenleving. Zij zijn een uiting van de diversiteit. Je kunt over die levensbeschouwingen veel lezen, maar wat ik daar zelf heel boeiend aan vind, is dat ik via die programma's meer verneem over hoe men daar vandaag mee omgaat.

De programma's die de israëlitische eredienst heeft gewijd aan Rosj Hasjanah, Jom Kipoer of het Poerimfeest maken die zaken een stuk concreter dan wanneer je erover leest of naar een lezing gaat, omdat het gaat over de hedendaagse invulling ervan. Recent is ook terecht de Moslim Televisie- en Radio Omroep toegevoegd om het plaatje breder te maken. Ze zijn al vele jaren een erkende eredienst in ons land. Op die manier hoor ik ook een aantal zaken die in schril contrast staan met de clichés die vaak over de moslimgemeenschap de ronde doen. Ik vind het positief dat men zelf de kans en de ruimte krijgt om daar invulling aan te geven.

Op dit moment heerst er ongerustheid in de sector. Er is een open brief aan de Vlaamse Regering gestuurd, die vertrokken is vanuit de interlevensbeschouwelijke dialoog. Tijdens de vorige legislatuur heb ik er herhaaldelijk bij de toenmalige minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Bourgeois, op aangedrongen om werk te maken van dit initiatief. Ik ben dan ook blij dat die dialoog begin dit jaar ook effectief van start is gegaan.

Wanneer de informatie de ronde doet dat representatieve levensbeschouwingen de mogelijkheid om zelf programma's te verzorgen op de publieke omroep zouden verliezen, dan moet dat worden 'gekaderd'. Ik laat me niet in detail uit over de besparing. We weten dat er besparingen nodig zijn en daar moeten we niet flauw over doen.

Kunt u toelichten welke besparingsinspanning er geëist wordt van de betrokken organisaties? Hoe wordt dat 'gekaderd'? Klopt het dat er volgend jaar geen nieuwe erkenningsronde wordt opgestart? De huidige loopt af eind 2015 en in 2016 zouden er dan geen levensbeschouwelijke uitzendingen meer zijn. Hoe past dit in een visie op een pluriform mediabeleid, diversiteit, openheid en een vorm van subsidiariteit? Zitten er alternatieven in de pijplijn om met de organisaties te bespreken hoe de diverse stem van de levensbeschouwingen in onze samenleving verder kan klinken? Ik sta heel erg op overleg. Hoe past dit in het Mediadecreet en de interlevensbeschouwelijke dialoog?

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Mevrouw Katia Segers (sp-a): Minister, de heer Kennes heeft de problematiek duidelijk omschreven. De kans die levensbeschouwelijke verenigingen krijgen om eigen programma's te maken, heeft een absolute meerwaarde voor elke Vlaming, van welke religie of overtuiging ook. Die zijn nog altijd relevant. Daarom zijn de

berichten over mogelijke besparingen van mogelijk 20 procent hoogst alarmerend. Voor een organisatie als Lichtpunt gaat dat over 118.000 euro op een budget van 500.000 euro. Dat zijn forse besparingen.

Er heerst ook vooral ongerustheid over wat er na 2015 zal gebeuren. Er circuleren geruchten dat de levensbeschouwelijke uitzendingen vanaf 2016 zouden verdwijnen door het niet opstarten van een nieuwe erkenningsronde. Los van de maatschappelijke relevantie van die uitzendingen, zal dat uiteraard zware financiële en sociale consequenties hebben, bijvoorbeeld inzake tewerkstelling. Elk van de twee grote levensbeschouwelijke omroepen, Lichtpunt en KTRO Braambos, hebben elk vijf personeelsleden. Er zijn geen reserves opgebouwd voor het sociaal passief. U zult dit financieel moeten opvangen. Er lopen ook langetermijncontracten. Voor Lichtpunt bijvoorbeeld zijn dat acht contracten met producenten die besteld zijn voor 2016. Daar staan financieel bindende clausules in, wat uiteraard financiële implicaties meebrengt.

De levensbeschouwelijke omroepen zijn ook een kleine maar belangrijke speler voor de Vlaamse audiovisuele industrie, die al door besparingen bij de VRT wordt getroffen.

Kunt u toelichten welke besparingsinspanning er concreet wordt gevraagd voor 2015? Kunt u duidelijkheid scheppen over de geruchten in verband met het niet doorgaan van een nieuwe erkenningsronde? Dat zou betekenen dat ze uit de ether gaan in 2016. Hoe past dit binnen een brede visie op een pluriform mediabeleid? Pluriformiteit moeten we koesteren. Als u de plannen doorzet, welke alternatieven ziet u dan om een forum te bieden aan de getroffen organisaties?

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

De heer Marius Meremans (N-VA): Ik sluit me voor een deel aan bij de collega's die daarover hun bezorgdheid uiten. Ik ben er ook van overtuigd dat de programma's van de levensbeschouwelijke verenigingen een meerwaarde bieden. De maatschappij moet die ook tonen.

De vraag is natuurlijk: moet het via dit format of zijn er andere mogelijkheden? Tegenwoordig zijn er diverse kanalen waarlangs een vereniging of wat dan ook haar publiek kan bereiken. Daarvoor moet je gewoon naar internetfora of dergelijke surfen.

Wat ik wel belangrijk vind, is dat de openbare omroep dat op een of andere manier toch moet weerspiegelen. Hoe ze dat doet, is voer voor debat. Ze moet dat weerspiegelen in programma's zodat die opvattingen, levensbeschouwingen en religies naar boven kunnen komen in de openbare omroep.

Ik begrijp de bezorgdheid. Er zal zeker overleg moeten worden gepleegd met die organisaties.

Minister, ik kijk uit naar uw antwoord over een mogelijke oplossing.

De voorzitter: De heer De Gucht heeft het woord.

De heer Jean-Jacques De Gucht (Open Vld): Het valt zeker niet te ontkennen – de betogen zijn daarover eensgezind – dat de levensbeschouwelijke uitzendingen een meerwaarde betekenen.

Enerzijds passen de op til zijnde besparingen in het gegeven waarmee we geconfronteerd worden in de hele Vlaamse Regering en moeten die dus ook op die manier worden bekeken.

Ik heb het anderzijds altijd – mijnheer Kennes, u weet dat ik geïnteresseerd ben in levensbeschouwingen – bijzonder vreemd gevonden dat die uitzendingen allemaal vanop hun eigen eiland werden gemaakt. Ik moet eerlijk zeggen dat dat juist de verschillen in de hand werkt. Ik zou het veel positiever vinden, mochten we, in de lijn van de beheersovereenkomst met de VRT, werken aan een inclusief verhaal, waarbij die diversiteit via een inclusieve programmering aan bod komt en waarbij dialoog vooropstaat in plaats van de weinige ontmoetingen die er vandaag bestaan tussen die verschillende stromingen en erkende levensbeschouwingen.

Stel dat je zou kunnen komen tot een inclusief programma waarbij er inderdaad een weerspiegeling is van de bestaande diversiteit in onze maatschappij op dat vlak en waarbij de ontmoeting en dialoog tussen die verschillende erkende levensbeschouwingen centraal staat. Dat zou er ten eerste voor zorgen dat mensen zich daarin herkennen. Ten tweede zou dat ervoor kunnen zorgen dat de middelen die er eventueel in de toekomst nog voorhanden zouden zijn, op een veel effectievere manier worden gependendeerd. Het belangrijkste is hoe we daar in de toekomst als openbare omroep en maatschappij mee omgaan.

De heer Bart Caron (Groen): De aandacht voor de diversiteit van levensbeschouwingen, inspiraties, spiritualiteit enzovoort maakt intrinsiek deel uit van de algemene opdracht van de VRT en komt aan bod in informatieprogramma's, cultuur en educatie. Vreemd genoeg is dat voor dit luik van de spiritualiteit nog georganiseerd volgens de oude breuklijnen – als ik dat zo mag zeggen – van de oude verzuiling. De vraag die we ons, volgens mijn persoonlijke mening, in alle eerlijkheid moeten stellen is: is dat nog van deze tijd? Moeten we dat model aanhouden of moeten we een ander model introduceren?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Ik dank de vraagstellers en de andere sprekers.

Ik heb eerst een persoonlijke bedenking voor de heer Kennes. Wie had ooit gedacht dat wij, die destijds in Leuven ambitieuze en soms wat wijsneuzige studenten waren en toen al van gedachten wisselden over deze onderwerpen, waarbij het actief en passief pluralisme elkaar op een of andere manier al tegenkwamen, dit debat vandaag in een veel concretere variant zouden voeren?

Voordat ik jullie concrete vragen beantwoord, wil ik toch even benadrukken dat mijn visie met betrekking tot dit dossier niet is ingegeven door het miskennen van het belang van verschillende levensbeschouwingen, religieuze en/of filosofische overtuigingen. Integendeel, ik heb er bijzonder veel respect voor en erken het belang van zingeving in een pluralistische samenleving. Mijn visie staat dan ook niet inhoudelijk in strijd met de verklaring waarnaar de heer Kennes verwijst, maar ze moet wel worden geplaatst in het sterk gewijzigde en veranderende medialandschap waarmee we vandaag worden geconfronteerd.

We moeten durven vaststellen dat de programma's waarover we spreken, slechts een beperkt publiek bereiken, terwijl de kostprijs voor de overheid vrij groot is. De realiteit is dat, op uitzonderingen na, ongeveer tussen de 5000 en 50.000 mensen naar deze uitzendingen kijken of luisteren. We kunnen ons dan ook afvragen of die subsidie een wezenlijke bijdrage levert in het ondersteunen van een pluriforme samenleving. Daarom moeten we op zoek naar betere alternatieven. Toen de uitzendingen door derden tientallen jaren geleden van start gingen, was dat in een omgeving waar er één publieke omroep was, naast een aantal zuilgebonden kranten. Vandaag zijn de platformen zeer divers en legio. Het internet en de digitale media bieden een platform voor elke privaat initiatief ter zake.

Dat betekent echter niet dat zingeving van de schermen van de publieke omroep moet worden gebannen. Ik ben ervan overtuigd dat we dit op een andere en betere manier kunnen aanpakken, door aandacht voor zingeving en levensbeschouwing op te nemen in de opdracht van de VRT. Hetzelfde is trouwens gebeurd met de uitzendingen van politieke partijen en de sociale partners, zo'n vijftien jaar geleden.

Ik ga nu wat concreter in op jullie vragen. Ik heb zeker begrip voor de bezorgdheid van de interlevensbeschouwelijke dialoog, maar ze is mijns inziens niet gegrond. Terecht wordt in dit document verwezen naar het belang van de dialoog voor het bevorderen van begrip en verdraagzaamheid. Ik ben het daar volledig mee eens. Dat belet echter niet dat een open discussie moet kunnen worden gevoerd over op welke wijze de verschillende religies en levensbeschouwingen aan bod komen.

Wat de besparingsinspanning betreft ten aanzien van de betrokken organisaties in 2015, kan ik enkel bevestigen dat de huidige erkenningen lopen tot en met 31 december 2015. Conform het Mediadecreet bepaalt de Vlaamse Regering jaarlijks de zendtijd en de subsidie voor de erkende verenigingen, zowel voor radio als voor televisie. De subsidie per vereniging wordt berekend per uur zendtijd.

In 2015 wordt een besparing van 20 procent doorgevoerd op het totale subsidiebedrag. Zonder een voorafname te willen doen op de begrotingsbespreking in deze commissie, kan ik u meedelen dat we afgestapt zijn van de kaasschaafmethode. Dat betekent dat binnen het mediabeleid sommigen meer en anderen minder moeten besparen.

Zoals ik al in de inleiding van mijn antwoord op deze vragen heb gezegd, ben ik voorstander van een op termijn andere invulling van de opdracht om levensbeschouwelijke en religieuze overtuigingen te brengen op de publieke omroep. Ik heb daarover een eerste gesprek gehad met de betrokken organisaties op dinsdag 23 september. Persoonlijk zou ik het nieuwe model snel geïmplementeerd willen zien, maar ik ben bereid daarover verder in dialoog te treden. Zodra daarover meer duidelijkheid bestaat, zullen we een standpunt innemen over de nieuwe erkenningsronde. Die dialoog wordt aangegaan met de levensbeschouwelijke verenigingen en binnen de Vlaamse Regering.

Op basis van het Mediadecreet wordt aan levensbeschouwelijke verenigingen die daartoe erkend worden door de Vlaamse Regering de mogelijkheid gegeven om radio- en/of televisieprogramma's te verzorgen op de VRT. In artikel 35, paragraaf 5, laatste zin staat evenwel het volgende: "De Vlaamse Regering bepaalt jaarlijks het bedrag dat aan elke erkende levensbeschouwelijke vereniging wordt toegekend." Indien op termijn een andere invulling wenselijk en/of nodig is, zal ik het Vlaams Parlement aangepaste decretale bepalingen voorleggen.

Samengevat bestaat er inderdaad een intentie die nog moet worden afgewogen aan de dialoog met de levensbeschouwelijke verenigingen zelf en binnen de Vlaamse Regering. Indien we tot alternatieven komen, dan wens ik die grondig door te praten met alle betrokkenen. De heer De Gucht heeft verwezen naar een van de zeker niet oninteressante opties. De slotsom van deze discussie kan nooit zijn dat levensbeschouwelijke inhoud minder aanwezig zou zijn op de openbare omroep, maar misschien wel anders.

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

De heer Ward Kennes (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik waardeer ook uw respect voor de initiatiefnemers van levensbeschouwelijke uitzendingen. U onderschrijft ook het belang van zingeving in de pluralistische samenleving. De kostprijs kan inderdaad worden berekend per kijker of per

productie-uur, dat is een kwestie van standpunt. Over de begroting zal in deze commissie zeker nog verder worden gediscussieerd. Dat was trouwens niet mijn eerste invalshoek.

Als er andere modellen worden overwogen, is het misschien interessant om ook in andere landen te gaan kijken naar de invulling daarvan. Misschien kunt u een overzicht daarvan bezorgen aan de commissie of zelf die studie doen. Alle Europese omroepen in Europa geven wel op een of andere manier invulling aan levensbeschouwing en spiritualiteit. Vroeger luisterde ik regelmatig naar de BBC, naar Words of Faith, toen we die nog op 6.48 konden beluisteren. Daar werd telkens iemand uitgenodigd van een bepaalde eredienst om 's morgens gedurende een tiental minuten een input te geven of een praatje te maken. Dat was altijd van heel hoge kwaliteit.

Er zijn natuurlijk verschillende manieren om daarmee om te gaan maar voor men aan de boom schudt, zou ik willen aandringen op verdere dialoog, zoals u zegt, binnen de regering en met de levensbeschouwelijke instanties zelf.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Mevrouw Katia Segers (sp-a): Minister, ik dank u voor het feit dat u hier vandaag duidelijkheid scheidt en dat u zich uitspreekt over uw intentie tot herdenken, afschaffen, inschrijven in de opdracht van de openbare omroep. Dat is belangrijk voor alle actoren. Ik ben ook blij dat u zegt dat u wel degelijk het belang erkent van die levensbeschouwelijke uitzendingen, welke vorm die ook aannemen.

Ik ben het met u eens dat de kwaliteit van die programma's wisselt. In het kader van de beweging binnen het medialandschap zijn er absoluut opportuniteiten om nieuwe formats te bedenken. Ik ben bereid daar mee over na te denken. Maar er is ook heel wat kwaliteit aanwezig, zeker wat uitzendingen op televisie betreft. We mogen echter de kwaliteit en de expertise die aanwezig is om vaak maatschappelijk moeilijke thema's aan te pakken, elk vanuit een levensbeschouwelijk perspectief, niet zomaar weggooien. We mogen de expertise en de mensen, en ook de rol die Lichtpunt speelt in het verspreiden van documentaires – een heel sterke traditie – niet verliezen.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Mijnheer Kennes, het is goed om via de VRT te bekijken hoe in andere landen bepaalde modellen kunnen bestaan. We zullen u dat overzicht binnen een niet al te lange tijd bezorgen. Dat zal ook een element zijn in de afweging en de toekomstgerichte visie van het dossier.

Mevrouw Segers, bepaalde omroepen zijn inderdaad sterk aanwezig in het documentaire gegeven. Vraag is of het überhaupt geen taak is van de openbare omroep zelf om inzake documentaires te doen wat men van een openbare omroep mag verwachten. Of het nu een levensbeschouwelijke zendgemachtigde vereniging is die een documentaire uitzendt dan wel of het onder de hoed van de VRT gebeurt binnen een pluralistisch kader waar vandaag in de commissie voor gepleit wordt, het belangrijkste is dat de uitzendingen op een of andere manier kunnen blijven bestaan.

Dit hoort eigenlijk allemaal thuis in de discussie over de toekomstige beheersovereenkomst van de VRT.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van de heer Wilfried Vandaele tot de heer Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de intentie van de VRT om minder aandacht te besteden aan kleinere sporten – 205 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Bart Caron

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, op 9 oktober lazen we in De Standaard dat de raad van bestuur van de VRT had beslist om "minder aandacht te besteden aan kleinere sporten". Onze eerste reactie was dat het eigenlijk net andersom zou moeten zijn. De VRT zou juist kunnen besparen op de aankoop van dure sportevenementen, waar bovendien ook telkens een aanzienlijk grote VRT-ploeg naartoe wordt gestuurd om de captatie te doen. We gaan ervan uit dat commerciële omroepen zoals VTM en VIER waarschijnlijk ook zullen willen bieden op de populaire sporten. Dat geldt zeker voor voetbal, maar blijkbaar minder voor wielrennen. Ze bieden niet op de minder populaire sporten. De openbare omroep moet zich bijgevolg precies op die minder populaire sporten concentreren, denk ik. Zo niet, krijgen we straks alleen nog voetbal, wielrennen en tennis te zien en blijven liefhebbers van pakweg hockey, handbal, volleybal en zo veel meer sporten, nog meer dan vandaag in de kou staan. De openbare omroep heeft net de taak om, los van het marktdenken, te investeren in kleinere of minder populaire sporten. Die kunnen daardoor ook sterker worden. Hockey is hiervan een mooi voorbeeld.

De beheersovereenkomst tussen de Vlaamse overheid en de VRT bepaalt trouwens dat de openbare omroep uitdrukkelijk aandacht moet besteden aan een verscheidenheid van sporten en sporttakken. Dat staat met zoveel woorden in punt 6.1.7.3, Strategische Doelstelling 20.

Minister, naar aanleiding van het jaarverslag dat we hier van de openbare omroep hebben gekregen en de discussie die we daarover hebben gevoerd, heb ik het gevoel dat de visie van de openbare omroep ondertussen wat genuanceerder geworden is. Toch heb ik de volgende vragen voor u.

Hoe reageert u op de intenties van de VRT zoals ze in De Standaard werden verwoord? Deelt u onze analyse dat er juist extra aandacht zou moeten zijn voor de 'kleinere', de minder populaire sporten?

Hebt u al met de openbare omroep besproken hoe een en ander verder moet?

De voorzitter: De heer Poschet heeft het woord.

De heer Joris Poschet (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, de discussie over voldoende aandacht voor kleinere sporten heeft soms wat weg van een discussie over de kip of het ei. Is er bijvoorbeeld te weinig aandacht voor rugby – ik kies deze sport, want ik ben van Watermaal-Bosvoorde, wij zijn bijna elk jaar Belgisch kampioen, drie jaar geleden was de titel uitzonderlijk voor Dendermonde – omdat er zo weinig spelers zijn, of zijn er zo weinig spelers omdat er zo weinig aandacht voor is?

Ik wil er tussen haakjes op wijzen dat het aantal rugbyspelers gigantisch aan het stijgen is. In 2006 waren ze met 5000, in 2011 al met 10.000 en nu zijn er nog meer spelers. We zijn in die sport trouwens geen kleine wormpjes. In het voorjaar hebben we Engeland, Schotland en zelfs Wales kunnen verslaan in de Sevens Series in Lyon.

Ik wil graag aansluiten bij de vraag van de heer Vandaele. Vorige week hebben we inderdaad bij de bespreking van het jaarverslag van de VRT gehoord dat de VRT het te duur vindt, maar ik stel wel vast dat er binnen de VRT tientallen miljoenen euro's worden besteed aan voetbal. Ik vroeg me af hoeveel geld wordt uitgegeven aan bijvoorbeeld hockey of rugby.

De programmatie valt natuurlijk volledig onder de autonomie van de VRT zelf. Het zou ongezond zijn indien onze commissie oplegt welke programma's met welke inhoud getoond moeten worden, maar ik zou toch willen weten wat uw visie hierop is. Plant u om hierover via de toekomstige besprekingen van een nieuw beheerscontract met de VRT tot nieuwe afspraken te komen?

De voorzitter: De heer Bajart heeft het woord.

De heer Lionel Bajart (Open Vld): Voorzitter, minister, collega's, bij besparingen of matigingen is het natuurlijk niet onlogisch dat programma's, sporten of uitzendingen van sportwedstrijden sneuvelen.

Ook ik ben liefhebber van wat in België een 'alternatieve sport' kan worden genoemd: rugby. Ik deel die passie met collega's Meremans en Poschet. Ik betreur het natuurlijk dat er minder aandacht zou zijn voor de kleinere sporten.

Hoewel, ik lees in Het Laatste Nieuws van vrijdag 10 oktober dat er ook iets minder voetbal, iets minder wielrennen en iets minder tennis te zien zal zijn. Deze sporten worden beschouwd als 'de grotere sporten'. Ik vraag me dan ook af hoe het nu juist zit. Kunt u ons daar iets meer over vertellen?

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Mevrouw Katia Segers (sp.a): Voorzitter, minister, collega's, Vlaanderen is eigenlijk een ongelofelijk rijk sportland. Heel veel Vlamingen beoefenen een sport en het aantal sporten is ongelofelijk groot. Toch lijkt het heel vaak alsof er maar twee sporten worden bedreven, wielrennen en voetbal.

De clubs in Vlaanderen werken voor het grootste stuk met privémiddelen, namelijk met lidgelden, maar vooral met sponsoring. Sponsoring van bedrijven is voor die organisaties van vitaal belang. De kleine organisaties zijn heel sterk afhankelijk van de private financiering, maar ze bevinden zich in een vicieuze cirkel. Ze krijgen alleen maar media-aandacht als ze professionaliseren, maar dan pas kunnen ze sponsoring verwerven. Om te professionaliseren zijn financiële middelen nodig. De media-aandacht is voor sportclubs van vitaal belang om aan fondsen te geraken. Robin Janssens heeft daarover zijn thesis nog bij mij gemaakt, lang geleden.

Wie de media-aandacht verliest, is helemaal verloren. *(Opmerkingen van de heer Bart Caron)*

Inderdaad, dat geldt ook voor cultuur. Voor wie de media-aandacht verliest, is het gedaan.

De voorzitter: De heer Wouters heeft het woord.

De heer Peter Wouters (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, de sportverenigingen hebben er belang bij dat ze op televisie komen. De instroom van nieuwe leden loopt vaak gelijk met de aandacht die ze krijgen op televisie. Het WK voetbal met extra beelden, heeft zelfs in de voetbalerij voor een extra instroom gezorgd. Het is voor alle sporten heel belangrijk om aandacht te krijgen.

De heer Bart Caron (Groen): Minister, ik wil hier graag nog iets aan toevoegen. Ik vind het merkwaardig dat zo veel collega's het eens zijn.

Ook ik zal een heel particulier voorbeeld geven. Ik heb twee zonen die in de eerste ploeg van de veelvuldig kampioen waterpolo spelen, dat is pas een kleine sport.

Ik moet bekennen, een beetje tegen mijn zin, dat ook ik het helemaal eens ben met de vraagsteller, de heer Vandaele. Ik meen trouwens dat de meesten hier het met hem eens zijn. Ik ben een echte koersliefhebber, ook dat wil ik bekennen.

Hebt u de voorbije tien dagen bij het zappen op uw televisie een moment gehad dat u geen live voetbal kon bekijken? Ik ben ook voetballiefhebber. Gisteravond laat ben ik al zappend nog even door de wedstrijd Anderlecht-Arsenal gegaan. Ik wilde bij de 87e of 88e minuut eigenlijk mijn televisie uitzetten, maar ik ben toch blijven zitten, en toen kwam de verrassing.

Mijnheer Vandaele, deze vraag betreft inderdaad niet alleen de VRT. Ook de commerciële zenders kunnen de rechten kopen, maar die zijn blijkbaar heel duur. De VRT mag de massasporten zeker niet helemaal loslaten, maar de omroep moet in elk geval de balans herstellen. De rol van de openbare omroep bij het stimuleren van actieve sportbeoefening en de toeleiding naar sportclubs is buitengewoon belangrijk. Soms ontstaat de indruk dat er in dit land maar twee zinvolle sporten te beoefenen zijn. Als die indruk in de toekomst nog zou worden versterkt, is dat zeker niet aanvaardbaar, want er zijn veel meer sporten.

Ik denk dat de prestaties van de hockeyploeg, van de volleybaldames en dergelijke, aanduiden dat daar ook veel belangstelling voor is. Overigens vliegt het tennis van de buis, als ik goed gelezen heb. We hebben geen tennissterren meer, en dus gaat Wimbledon ook voor de bijl. Maar dat kan je overigens ook op 27 andere kanalen op je televisietoestel zien. Ik wil me heel graag aansluiten bij het pleidooi van de collega's.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Voorzitter, mijnheer Vandaele en anderen, zoals u weet, vragen wij de VRT om de komende jaren een serieus besparingstraject te doorlopen. In 2015 moet de publieke omroep al meteen 17,8 miljoen euro besparen op haar basisdotatie. Dat is geen eenvoudige oefening, die nu keuzes veronderstelt op korte termijn.

Op 8 oktober heeft de raad van bestuur de krachtlijnen van het besparingsplan goedgekeurd. De raad van bestuur heeft aan de directie het mandaat gegeven om over dit besparingsplan het sociaal overleg te voeren. Een belangrijk uitgangspunt bij dit plan was dat de toekomst van de omroep niet gehypothekeerd mag worden. Om de besparing te realiseren, werd ervoor gekozen een besparing te doen zowel in de organisatie als op het aanbod dat op de buis te zien is.

Wat het aanbod betreft, wordt er in 2015 op alle netten en in de verschillende domeinen bespaard. Dat is bijgevolg ook het geval voor het sportaanbod. Ik heb er begrip voor dat de zware inspanning in 2015 verdeeld wordt over organisatie en aanbod, zolang de VRT haar kernopdrachten op een kwalitatieve manier kan blijven vervullen. Ik zal het besparingstraject alvast van nabij opvolgen, maar ik wil de voorstellen op een constructieve wijze benaderen. Ik zal ook de komende weken met de VRT het gesprek voeren, onder meer inzake de aanpassingen van het aanbod en de verenigbaarheid daarvan met de beheersovereenkomst. Daarover kunnen we het straks nog hebben, naar aanleiding van de vragen van collega's over de besparingen.

Ik deel jullie mening dat de VRT specifieke aandacht moeten hebben voor wat we kunnen omschrijven als de kleinere of minder populaire sporten. Er was al

meteen een scrum merkbaar tussen Bosvoorde en Dendermonde. Het waterpolo kwam aan bod. Mevrouw Segers, ondanks het mechanisme waar u een allusie op maakte, wat ik niet kan tegenspreken en wat volledig klopt, had ik gedacht dat u misschien iets over ijsschaatsen zo zeggen. Dat is niet gebeurd, maar het had gekund.

Niettemin denk ik dat het sportaanbod van de publieke omroep deel moet uitmaken van een genuanceerd verhaal. We zullen daarover ongetwijfeld nog van gedachten wisselen in het kader van de opmaak van de beheersovereenkomst. Het is mijn overtuiging dat er op de VRT ruimte moet zijn voor sportverslaggeving en duiding. Ik ben het ook met u eens dat de VRT inzake sportrechten de private spelers niet zomaar uit de markt mag prijzen. Maar, we mogen ook niet de illusie hebben dat de private omroepen altijd in alle populaire sporten geïnteresseerd zijn, en dat is om diverse redenen. De VRT moet dit gedeeltelijk kunnen opvangen, zodat de uitvoering van bijvoorbeeld het Evenementendecreet verzekerd blijft, waardoor een aantal populaire sportevenementen zonder meerkost op het open net toegankelijk blijven. Maar nogmaals, dit is een genuanceerd verhaal, waarbij ik uw bekommernis voor de aandacht voor kleine sporten deel.

Wat de besparingen op sport betreft is het alvast niet zo dat enkel de kleinere sporten geïnteresseerd worden. In de eerste plaats wordt een besparing doorgevoerd door een aantal sportrechten te schrappen. Dat gebeurt vooral bij een aantal grotere producties en bij voetbal en tennis. Er wordt onder andere bespaard in de wedstrijden van de Beker van België voetbal. Enkel de wedstrijden vanaf de halve finales zullen nog worden uitgezonden. Er wordt bespaard in de Europa League voetbal. In plaats van twee, zal er nu maar één wedstrijd per speeldag worden uitgezonden. Verder vallen Wimbledon en de finale van de WTA Masters weg.

Een tweede besparing wordt bereikt door het Sportgala te schrappen. Daarnaast zal de uitzending van 'Sporza op zondag' niet meer wekelijks uitgezonden worden en ook niet meer gepresenteerd worden vanuit een studio. Conform het regeerakkoord wordt ook OP12 na 20 uur stopgezet, wat ook een invloed zal hebben op het sportaanbod, bijvoorbeeld het live uitzenden van de wedstrijden van zaalsporten. Er zullen wel nog steeds live wedstrijden uitgezonden worden, maar minder.

Het is duidelijk dat de besparingen zowel op de populaire als de minder populaire sporten een impact zullen hebben. De VRT heeft mij echter laten weten dat ze erover zal waken dat de impact op de kleinere sporten beperkt zal blijven. Dat kan onder meer door in te zetten op een efficiënte en effectieve programmering. Dat betekent dat de VRT het bereik van de 'minder populaire' sporten wil verhogen door de aandacht voor deze sporten nog beter te verbinden met de programmering van populairdere sporten. Door ze vaker voor of na populaire sporten uit te zenden, zullen kleinere sporten een beter platform krijgen dat gericht is op een breder publiek.

Wat de grote toernooien op mondiaal niveau betreft, waar onze nationale teams een vooraanstaande rol spelen, zoals het WK volleybal of het WK hockey, vooralsnog niet in rugby en waterpolo, zal de VRT dezelfde aandacht blijven schenken als in het verleden. Tot slot zal de VRT zaalsporten in samenvatting brengen in 'Sporza op zondag', dat in 2015 zal uitgezonden worden op Eén in plaats van op Canvas, waardoor het bereik en de aandacht voor zaalsporten en andere kleinere sporten niet zal verminderen maar net zal verhogen.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord. Bent u tevreden met de aandacht voor rugby en waterpolo?

De heer Wilfried Vandaele (N-VA): Zelf heb ik het meer voor biljart, maar die tijd is ook voorbij.

Ik ben blij met het antwoord van de minister en vooral ook blij met de bijval van zoveel collega's. Die was bijna unisono. Zelfs u, voorzitter, sloot zich aan, dus ik was helemaal van mijn melk.

Het is al vaak gezegd – en we zullen het nog vaak zeggen – dat de N-VA vooral groot belang hecht aan de openbare omroep omdat die onze samenleving mee helpt opbouwen. Dat is daar een onderdeel van. Wij vinden dat iedereen zich in die openbare omroep moet herkennen, in dit geval ook de liefhebbers van de kleinere sporten. We denken dat dat echt de taak is van een openbare omroep. Alle belastingbetalers moeten daar hun gading vinden, voor elk wat wils. We zeggen dat ook altijd wat het muziekaanbod betreft. Als we pleiten voor Nederlandstalige en Vlaamse muziek, dan heeft dat daar ook voor een deel mee te maken. Dat is zeker onze invalshoek.

Dat betekent niet dat de openbare omroep geen aandacht meer mag hebben voor de grote sporten, want uiteraard zijn er ook Vlamingen die daarnaar willen kijken. Uiteraard moet dat op de openbare omroep blijven komen. Maar wij denken dat in heel wat gevallen – maar niet altijd en overal – de commerciële partners bereid zijn om op die grote sporten te bieden. Men zegt mij dat dat bijvoorbeeld voor voetbal zeker het geval is, voor wielrennen minder. De openbare omroep heeft natuurlijk een traditie wat de captatie van wielrennerij betreft. Dat is allemaal wel genuanceerd, maar we denken dat daar meer kansen liggen, ook voor de commerciële omroepen, om die gaten te vullen, en dat de openbare omroep misschien wat terughoudender kan zijn als het over grote sporten gaat.

Ik ben in elk geval blij met uw antwoord. Ik begrijp eruit dat ook de VRT van plan is om die eerste uitlatingen die we in de pers lazen, te nuanceren en om wel degelijk de kleinere sporten meer nog dan vandaag aan de bak te brengen, al is het maar door ze beter te programmeren, net voor of na de grote sporten.

De heer Bart Caron (Groen): Minister, het moet me toch van het hart dat ik het een beetje een flauw antwoord vind. De intentie is mooi maar het is een antwoord dat alle deuren en alle richtingen openlaat en geen uitdrukkelijke keuzes vooropstelt. Dat begrijp ik allemaal wel hoor, maar straks moet u onderhandelen over een nieuwe beheersovereenkomst, en dat lijkt me dan wel de sleutel om te zeggen dat we wel eens een duidelijke keuze gaan maken. Want de aandacht voor rugby en waterpolo blijft op niveau. Ik weet niet of u veel naar sport kijkt. Ik kijk natuurlijk ook niet zo veel, maar hebt u daar de voorbije jaren een item over gezien? Nul items over dit soort sporten. Het blijft dus op niveau, dat is duidelijk. Ik denk dat dat een uitdrukkelijke keuze moet zijn. Niet dat er geen voetbal en koers mag zijn, verre van, maar de keuze moet veel uitdrukkelijker gemaakt worden. De jacht op de kijkcijfers in dezen is toch een probleem dat een aantal andere maatschappelijke kwaliteiten en waarden verdringt. Het is een pakje voor de postbus van de beheersovereenkomst.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Ik ben het niet eens met u als u zegt dat het een flauw antwoord is, want uit het antwoord is duidelijk af te leiden dat vanwege de besparingen er een aantal grote, laat ons zeggen symbolische uitzendingen sneuvelen en dat anderzijds toch creatief wordt nagedacht over hoe we een aantal kleinere, weliswaar zwaalsporten, koppelen aan de uitzendingen voor of na meer populaire sporten en dan nog op een beter bekeken net. Laten we eens kijken wat dat geeft.

Ik ben het wel met u eens dat het een blijvend aandachtspunt vormt in de bespreking rond de nieuwe beheersovereenkomst.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van mevrouw Karin Brouwers tot de heer Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de onderhandelingen met de VRT met betrekking tot de besparingen – 218 (2014-2015)

VRAAG OM UITLEG van mevrouw Katia Segers tot de heer Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over het banen- en inhoudsverlies bij de VRT – 243 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Bart Caron

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Mevrouw Karin Brouwers (CD&V): Minister, eind september vroeg de VRT naar aanleiding van de toen reeds aangekondigde besparingen om de arbitrageprocedure op te starten. In antwoord op een vraag van collega Vandaele hebt u toen gesteld dat de VRT een stapje overslaat en dat men beter eerst zou heronderhandelen met de regering. U zei daar ook voor open te staan. Ik heb u toen gevraagd of dat juridisch wel kan. Iemand zal immers formeel de vraag moeten stellen om de heronderhandeling van de beheersovereenkomst op te starten.

Ondertussen wordt dit alsmaar actueler. Op 8 oktober was er een vergadering van de raad van bestuur over de zware besparingsvoorstellen, die zeker hun impact zullen hebben op de beheersovereenkomst. Dat werd bekendgemaakt aan het personeel. Aangezien de besparingsplannen een grote aanpassing van de huidige beheersovereenkomst inhouden, met een besparing van ruim 18 miljoen euro in 2015, het ontslaan van 128 personeelsleden en een digitale omslag van het aanbod, heb ik een aantal vragen voor u.

Hebt u het besparingsvoorstel van de VRT al ontvangen? Blijft u van mening dat de ingrijpende besparingsoperatie moet verlopen via de procedure zoals bepaald in artikel 19, paragraaf 1, van de beheersovereenkomst 2012-2016, zijnde het opstarten van een heronderhandeling? Werden er al concrete stappen gezet om die procedures zoals bepaald in paragraaf 1 of in paragraaf 2 – de arbitragecommissie – op te starten?

Welke aanpassingen moeten er volgens u gebeuren aan de beheersovereenkomst, rekening houdend met de voorstellen die zijn goedgekeurd op de raad van bestuur? Convergeren de beslissingen van de raad van bestuur met een toekomstgericht beleid dat u als minister voor de openbare omroep wenst uit te tekenen?

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Mevrouw Katia Segers (sp-a): Minister, tijdens een vergadering van 8 oktober heeft de raad van bestuur van de VRT beslist over de manier waarop de openbare omroep 26 miljoen euro aan besparingen in 2015 – waarvan 18 miljoen euro besparingen opgelegd door de Vlaamse Regering, terecht aangevuld met 8 miljoen euro investeringen en innovatie – zullen worden doorgevoerd.

De raad van bestuur besliste om de besparingen door te voeren op drie terreinen: organisatie – efficiëntiewinsten en reorganisatie –, personeel en aanbod. Wat het

personeelsbestand betreft, circuleerden vorige week twee aantallen: 128 en 38 mensen. 128 mensen zouden moeten gaan, daarnaast zouden 38 nieuwe mensen aangeworven worden voor de digitalisering, maar dat zullen wellicht niet dezelfde mensen zijn, behalve misschien een verloren gelopen oude journalist die hoogtechnologisch bijgeschoold is.

Twee derde van de besparingen zal de VRT realiseren door te schrappen in het aanbod. OP12 zal verdwijnen, behalve voor Ketnet, 'Fans of Flanders' zal enkel nog online beschikbaar zijn en het sportaanbod wordt ingeperkt. Daarmee is het snoeien in programmering nog niet voltooid. Ook de kerntaak van de VRT ontsnapt er niet aan. Zo zal bijvoorbeeld ook Villa Politica het met minder middelen moeten doen. Ik was heel blij te horen dat Linda De Win die besparing op zich wel zag zitten. Dat is alvast een geruststelling. Maar als een openbare omroep al moet gaan snijden in zijn kernopdracht, namelijk informatie en duiding, dan hebben we mijns inziens een ondergrens bereikt.

Bovendien, en dat is wat mij het meeste bezighoudt, ondergraaft de Vlaamse Regering ook haar eigen doelstellingen. Het regeerakkoord maakt gewag van een gewaarborgd aanbod van Nederlandstalige en Vlaamse producties. We moeten echter vaststellen dat het gewaarborgde aanbod lager zal liggen dan dat van de voorbije jaren. Dat betekent dus een achteruitgang, terwijl deze regering net een punt maakt van de Vlaamse cultuur. De geschiedenis bewijst ook dat de VRT dé vaandeldrager is voor de Vlaamse cultuur. En net in fictie, waar we als Vlamingen zo tuk op zijn, wordt gesneden.

Minister, er is heel veel ongerustheid bij het personeel. Mensen die ik ken binnen de VRT, bellen mij op. Iedereen is bang voor zijn job. Er moet dus snel klaarheid geschapen worden. Op basis van welke criteria en methode zullen 128 mensen moeten afvloeien? Wie zal er moeten vertrekken? Hoe zult u, ondanks de beperking van het fictieaanbod, uw belofte voor een gewaarborgd aanbod van Nederlandstalige en Vlaamstalige producties nakomen?

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele (N-VA): Voorzitter, mevrouw Brouwers herhaalt eigenlijk de actuele vraag die ik een paar weken geleden heb gesteld. Bij een vraag om uitleg is er inderdaad wat meer ruimte om dat uit te werken, collega.

We hebben het thema van de hernegotiatie niet aan bod gebracht toen de VRT hier bij ons te gast was. We hebben toen niet alles kunnen bespreken, dus het zou mij wel interesseren, minister, om te weten of er sindsdien contacten geweest zijn die tot zo'n hernegotiatie kunnen leiden.

Collega Brouwers zei dat het eender is wat ze doen, hernegotiëren of arbitrerend. Wij vinden dat niet. Ik zal blijven herhalen – en de minister gaf mij gelijk in de plenaire vergadering – dat arbitrage eigenlijk niet aan de orde is: eerst hernegotiëren, en pas als dat vastloopt, kan er sprake zijn van arbitrage, want dat is toch een heel andere methodiek.

Ik sluit me aan bij wat mevrouw Segers zei over Nederlandstalige en Vlaamse producties. Voor ons is dat altijd een pijnpunt. We merken dat de VRT nu wel de opgelegde quota en streefdoelen haalt. Wij hopen dat dat ook in de toekomst kan, zelfs in tijden van krapte.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Collega's, bedankt voor uw vragen. Het besparingsplan voor de VRT verdient immers onze permanente aandacht, toch zeker de komende

maanden. Vooraleer concreet en punctueel in te gaan op de vragen, wil ik vooraf de procedure even schetsen die tot op vandaag heeft plaatsgevonden.

Op woensdag 24 september heeft het Vlaams Parlement de Septembeerklaring met de krachtlijnen van de begroting goedgekeurd. Op basis daarvan konden we aan de VRT meedelen dat de omroep volgend jaar 17,8 miljoen euro op zijn basisdotatie moet besparen. Op maandag 29 september heeft de raad van bestuur de besparingsopdracht een eerste keer besproken en het management de opdracht gegeven een besparingsplan en toekomstplan uit te werken en het sociaal overleg op te starten. Op woensdag 8 oktober heeft de raad van bestuur kennisgenomen van het besparingsplan voor 2015. Uit respect voor het VRT-personeel werd beslist op donderdag 9 oktober eerst de vakbonden en daarna het personeel in te lichten, vooraleer te communiceren met de buitenwereld. Spijtig genoeg konden we vaststellen dat informatie uit het besparingsplan op donderdagochtend al werd gelekt in de pers.

De verder te volgen procedure is nu tweeledig. Ten eerste wordt het sociaal overleg voortgezet. Verwacht wordt dat het sociaal overleg ongeveer zes tot negen maanden zou kunnen duren. Dat is de normale tijdsduur. Daarnaast zal de komende dagen en weken het intense overleg tussen de VRT en mijn kabinet blijven plaatsvinden, om na te gaan op welke manier de beheersovereenkomst moet worden aangepast.

Graag ga ik nu wat dieper in op enkele concrete vragen. Het besparingsplan 2015 werd mij overhandigd en toegelicht door de VRT. De VRT-directie heeft een besparingsvoorstel uitgewerkt voor 2015. De personeelsimplicaties van dat besparingsvoorstel werden, zoals gezegd, ter onderhandeling voorgelegd aan de sociale partners. In die zin gaat het, wat betreft de gevolgen voor het personeel, echt nog maar om een voorstel. Aangezien de Vlaamse Regering pas eind september aan de VRT de vermindering van de dotatie kon meedelen, en 2015 in media- en productietermen bij wijze van spreken gisteren was, was het uitwerken van een besparingsvoorstel voor 2015 zeer dringend geworden.

De voorgestelde besparingen moeten het eerste werkjaar 2015 van het totale besparingstraject tot 2019 overbruggen zonder de verdere toekomstplannen van de VRT te hypothekeren.

Voor de volgende jaren werkt de VRT, in overleg met mijn kabinet, een coherent toekomstverhaal uit waarin de besparingen voor de jaren na 2015 zullen worden verwerkt. De volgende weken wordt, zoals gezegd, verder overleg gepland om na te gaan hoe we de huidige beheersovereenkomst moeten wijzigen, zodat we kunnen vastleggen hoe de VRT te werk wil gaan voor de volgende jaren.

Volgens mij kan er vandaag nog steeds gewerkt worden overeenkomstig artikel 19, paragraaf 1, van de beheersovereenkomst. Dit is mij zo door de VRT meegedeeld. Zij gaan daar dus mee akkoord. Wij zijn dus wel degelijk bezig met de heronderhandeling van het addendum van de lopende beheersovereenkomst. Ik meen, zowel in mijn belang als in het belang van kijkend Vlaanderen als in het belang van de VRT zelf, dat het het beste is dat we deze onderhandelingen tegen het einde van het jaar afronden. Dat kan dan in een later stadium in de commissie aan bod komen. Maar nu moet u ons even de tijd geven om dat wederzijds te bekijken. Ik weet dat de VRT een voorstel heeft en daarover met ons zal praten. Dat is ook de normale gang van zaken. Heel lang hoeft dat allemaal niet te duren.

Werden er al concrete stappen gezet om de procedures zoals bepaald in paragraaf 1 of paragraaf 2 te starten? Mevrouw Brouwers, daar heb ik net op geantwoord. Ik heb twee antwoorden samengenomen. Vooralsnog is er geen enkele reden om de arbitragecommissie samen te roepen.

Welke aanpassingen aan de beheersovereenkomst moeten er worden gedaan? Ik heb dat al een beetje aangegeven. In het overleg tussen de VRT-directie en mijn kabinet zal worden nagegaan welke wederzijdse engagementen uit de beheersovereenkomst – zowel de financiële afspraken als de strategische en operationele doelstellingen – gewijzigd dienen te worden. Dat overleg is bezig. U begrijpt dat ik hierop niet wens vooruit te lopen. U zult ook begrijpen dat de beslissing van de Vlaamse Regering en de raad van bestuur van de VRT van vorige vrijdag, die deze week werd bekrachtigd door de algemene vergadering van de VRT, om een nieuwe CEO aan te duiden, de zaken zeker zal vooruit helpen. Niet dat het vorige ad-interimmanagement dat niet deed, maar het is een element van duidelijkheid, dat ons in deze moeilijke periode sneller kan vooruit helpen.

Mevrouw Segers, de criteria volgens dewelke en de methode waarop bij de VRT medewerkers moeten afvloeien, zijn onderwerp van het sociaal overleg. Dat is de logische procedure. Ik wil hier geen voorafname op doen. Mocht ik dat wel doen, dan zou ik de relatie met de vakbonden alleen maar bemoeilijken. Dat is niet mijn intentie.

Hoe zullen wij, ondanks de inperking van het fictie-aanbod, onze belofte voor een gewaarborgd aanbod van Nederlandstalige en Vlaamse producties nakomen? De operationele doelstelling 27.1 in de lopende beheersovereenkomst stelt: "Het aandeel van de Vlaamse tv-producties en van de coproducties bedraagt ten minste 65 procent van de totale output op de VRT-televisiekanalen Eén en Canvas, uitgezonden tussen 18 uur en 23 uur." In de lopende beheersovereenkomst staat geen bepaling over het aandeel Nederlandstalige tv-producties. In het regeerakkoord staat dat we zullen streven naar een gewaarborgd aanbod aan Nederlandstalige producties. We zullen nagaan hoe we dit in de beheersovereenkomst zullen verankeren. Wellicht zal dit eerder een implicatie hebben voor de volgende beheersovereenkomst, minder voor de lopende. De VRT heeft in haar besparingsplan beslist om drie nieuwe afleveringen van Vlaamse fictiereeksen op jaarbasis te schrappen. Dat betekent dat in 2015 drie avonden minder dan dit jaar een nieuwe fictieaflevering te zien zal zijn. Dit zal, op jaarbasis, nagenoeg geen directe impact hebben op het totale aandeel Vlaamse tv-producties op de VRT-televisie in primetime.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Mevrouw Karin Brouwers (CD&V): Minister, dank u voor uw antwoord. Ik begrijp dat u over de concrete aanpassingen van de beheersovereenkomst op dit ogenblik nog niet veel kunt zeggen, temeer omdat er net een nieuwe CEO is aangeduid, met wie u nu volop in gesprek gaat. Het is goed dat er nu formeel heronderhandeld wordt.

Mijnheer Vandaele, mij maakt het niet uit, als er maar gepraat wordt. Bij een arbitrage zit er een bemiddelaar bij. Dat is dan het verschil. Maar het is zeer goed dat er gepraat wordt.

Ik hoop dat ik het juist heb begrepen, dat het sociaal overleg daar een beetje los van staat, en dat dat zes tot negen maanden kan duren? Dat is lang. Als er zich door dat sociaal overleg toch nog een aantal wijzigingen zouden voordoen, heeft dat dan toch nog invloed op de beheersovereenkomst? Laat ons hopen van niet. Daar zit toch iets raars. Het is toch nodig dat u tegen het eind van het jaar probeert om de beheersovereenkomst af te ronden, want vanaf 2015 moet het ingaan. Dat lijkt logisch, maar het sociaal overleg heeft natuurlijk ook zijn rechten. We staan daar volledig achter, laat daar geen twijfel over bestaan. Maar het spoort niet helemaal qua timing. Ik kan dat na uw antwoord alleen maar vaststellen.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Mevrouw Katia Segers (sp-a): Uiteraard begrijp ik dat wat betreft het personeel het sociaal overleg geenszins doorkruist mag worden. Maar de bezorgdheid is enorm. Er moeten 128 mensen afvloeien. Vandaag zijn er op de VRT maar 68 voltijdse equivalenten die tussen 62 en 65 jaar zijn. Enkel met pensionering zal dat dus niet lukken. Dat soort cijfers circuleert natuurlijk binnen de VRT. De mensen zijn daarover ongelooflijk ongerust. Wij moeten heel snel duidelijkheid brengen.

Wat betreft het aanbod en de oproep om te blijven investeren in het Nederlands- en Vlaamstalige fictieaanbod en muziek enzoverder, zegt u dat er staat 'streven naar'. Het zou de VRT ongelooflijk verzwakken als er daar zo op bespaard zou worden dat dat streven de komende jaren helemaal niet meer lukt. Dat zal onvermijdelijk leiden tot een marktaandeelverlies en tot het afzwakken van de VRT. Het lijkt erop dat het de bedoeling is om een kleinere VRT te maken. Maar de Vlaming houdt echt van zijn openbare omroep en vindt het aanbod erop belangrijk.

We zeiden al in de gedachtewisseling dat de VRT een belangrijke motor is voor de boomende Vlaamse audiovisuele productie. Zij plaatst ook de lat voor de andere omroepen. Dit wordt dus een neerwaartse spiraal. Wij gaan het zien op het scherm. Daarover is iedereen het eens.

De heer Bart Caron (Groen): Ik dacht daar ook zo over. Je zult ook bij de commerciële zenders een spiraal krijgen. Als het Vlaamse aanbod manifest vermindert, zullen de commerciële omroepen zich ook minder geroepen voelen. Het kwalitatieve Vlaamse aanbod is een kernpunt in de concurrentiestrijd om de kijker. Er is een overloop naar de commerciële sector. Daar moeten we zeer attent voor zijn.

De heer Wilfried Vandaele (N-VA): Mevrouw Brouwers, u zegt dat het er niet toe doet, arbitrage of onderhandeling, als er maar gepraat wordt. Ik ben het daar niet mee eens. Het is echt een fundamenteel verschillende methodiek. Ik blijf erop hameren. Als er wordt heronderhandeld, houdt de regering de regie in handen, en bij uitbreiding het parlement, de verkozenen des volks, wij. Wij heronderhandelen. Bij arbitrage geef je die regie uit handen. Er zit daar een derde bij die arbitreert. Wij kunnen vanuit het parlement niets anders dan volop pleiten voor een heronderhandeling en niet voor een arbitrage. Dat zijn we aan onszelf verplicht.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: De timingvraag van mevrouw Brouwers is voor ons een reële uitdaging. Maar wij kunnen dit wel overbruggen door in het addendum dat we nastreven in de lopende beheersovereenkomst tegen het einde van het jaar ook met de dynamiek van het sociaal overleg rekening te houden. Ik wil dat absoluut: niet alleen omdat ik dat wil, maar ook omdat ik dat moet, omdat dat sociale wetgeving is. Ik denk dat we daaruit kunnen geraken.

Mevrouw Segers, het klopt dat er een getal circuleert van mensen die zouden moeten uitstromen. En inderdaad, we zijn aan het einde gekomen van de gemakkelijke, natuurlijke uitstroom. In dit geval wordt dat dus moeilijker. Maar er circuleert nog een ander getal: dat van 39 mensen in de instroom. Het drama van de arbeidsmarkt van vandaag en van de dynamiek van de mediasector, die we kennen, is dat het hier natuurlijk niet over dezelfde mensen gaat. Ook dat maakt deel uit van het sociaal overleg. Daarmee wil ik zeggen dat er niet alleen mensen zullen weggaan, maar dat er ook mensen bij zullen komen. Dat is meteen de eerste stap van een toekomstgericht verhaal. Dat is belangrijk om te weten.

Ik ben het niet eens met uw veeleer pessimistische inschatting over de Vlaamse content op de VRT. Op dit ogenblik is lineair het wegvallen van een aantal avonden erg beperkt. Voor de toekomst is het fundamenteel dat we verder blijven investeren via de VRT en andere kanalen in sterke Vlaamse inhoudelijke films of fictiereeksen omdat cultuur en economie elkaar daar tegenkomen. Dat is goed voor de rol die de omroep cultureel voor de gemeenschap betekent en tegelijkertijd zit daar een economische industrie – in de positieve zin van het woord – achter. Die zaken versterken elkaar. Het mechanisme waarbij de VRT de toon zet van inhoud als kwaliteit willen we absoluut niet laten stilvallen want dan zouden we in een omgekeerde spiraal terechtkomen. Daar zullen we zeer attent over waken.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Mevrouw Karin Brouwers (CD&V): Ik kan het niet laten een kleine reactie te geven op de heer Vandaele. Dit is een semantische discussie aan het worden. *(Opmerkingen van de heer Wilfried Vandaele)*

Neen, ik mag als laatste iets zeggen.

U moet paragraaf 2 van de beheersovereenkomst eens goed lezen. Waarom zouden we daarin minder te zeggen hebben? Integendeel, met een arbitragecommissie hebben we zelfs meer te zeggen, want het Vlaams Parlement duidt de voorzitter aan. U hebt me verkeerd begrepen, en ik vond het jammer dat u daarop terugkwam.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van de heer Wilfried Vandaele tot de heer Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de reportage van het VRT-programma Koppen waarin men de computers van het UZ Leuven hackt – 314 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Bart Caron

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele (N-VA): Voorzitter, minister, het VRT-programma Koppen testte de veiligheid van de computersystemen van het UZ Gasthuisberg in Leuven. Naar verluidt geraakten ze niet binnen in de patiëntenbestanden, maar wel in de server van de afdeling Biomedische Wetenschappen.

Opnieuw worden we hier geconfronteerd met een moeilijke afweging. Enerzijds is het goed dat journalisten de samenleving alert houden en dat bijvoorbeeld doen door na te gaan of data die vertrouwelijk moeten blijven, dat inderdaad zijn. Het uittesten is de enige manier om dat te weten te komen. Anderzijds moeten ook journalisten, misschien zelfs a fortiori die van de openbare omroep, zich houden aan de wetten en de regelgeving. Hacken van computerbestanden is nu eenmaal niet toegelaten.

Het Steunpunt Media en vier Vlaamse universiteiten deden vorig jaar een onderzoek naar het beroepsprofiel van de journalist. Uit de enquête blijkt dat vier op vijf journalisten het hacken van computers en het gebruik van spionagesoftware binnen de journalistiek een brug te ver vinden. Blijkbaar diende het UZ Leuven een strafklacht in en zal de rechtbank hierin een beslissing moeten nemen.

Bent u van mening dat de interne afspraken binnen de openbare omroep voldoende helder zijn met betrekking tot de grijze zones waarin de

onderzoeksjournalistiek zich vaak beweegt? Er waren nog voorbeelden in het verleden en er zullen er ongetwijfeld nog volgen.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Mijnheer Vandaele, u kent het verhaal, maar ik geef nog wat meer details omdat die hun belang kunnen hebben. Koppen, een duidingsmagazine van VRT Nieuws op Eén, bracht op 16 oktober een reportage over veiligheid op het internet. Uit onderzoek van de nieuwsredactie van de VRT was immers gebleken dat het vrij gemakkelijk is om door te dringen in databestanden met vertrouwelijke gegevens. Koppen testte dit uit in de medische wereld, en ook daar bleek de beveiliging van databestanden op een eenvoudige manier te omzeilen.

Algemeen hoofdredacteur van VRT Nieuws, Luc Rademakers, stelde in het persbericht dat de VRT-nieuwsdienst verspreidde naar aanleiding van de uitzending en de heisa die was ontstaan: "De bedoeling van de reportage is om de relevante problematiek van de beveiliging van elektronische gegevens aan te kaarten, niet om individuele instellingen te viseren. De undercoveraanpak van Koppen was de enige mogelijkheid om de onveiligheid van privégegevens in elektronische gegevensbanken aan te tonen."

Zoals u weet, zijn er twee zeer belangrijke documenten met betrekking tot de deontologie van VRT-journalisten. Ten eerste is er het eigen redactiestatuut met inbegrip van de deontologische code. Daarnaast is er de deontologische code van de Raad voor de Journalistiek. Het is belangrijk dat de programma's van de nieuwsdienst en de acties van individuele journalisten getoetst worden aan deze belangrijke documenten. Het is evenzeer belangrijk dat deze documenten geëvalueerd worden op hun effectiviteit.

Ik heb met betrekking tot de bewuste aflevering van het programma Koppen onmiddellijk contact opgenomen met de publieke omroep. De VRT verwijst in dezen naar artikel 82 van het redactiestatuut met inbegrip van de deontologische code, waarin bepaald wordt in welke omstandigheden informatie op niet-gebruikelijke manieren kan worden verkregen. De VRT haalt een aantal argumenten aan. Ten eerste is er de voorwaarde dat de informatie niet op een andere manier kan worden verkregen. Ten tweede, het onderwerp of thema moet voldoende maatschappelijk relevant zijn. Ten derde, hiervoor is overleg nodig met de verantwoordelijke hoofdredacteur en de algemeen hoofdredacteur.

Voor alle duidelijkheid, het gaat hier om een interpretatie van de VRT van artikel 82, dat letterlijk spreekt over journalisten die zich niet kenbaar maken, journalisten die een valse identiteit aannemen of journalisten die infiltreren. Letterlijk staat in alinea 2 van dat artikel: "Uitzonderlijk kan een journalist ook een valse hoedanigheid of identiteit aannemen. Voorwaarde is dat de informatie een grote maatschappelijke relevantie heeft en niet op de gebruikelijke manieren kan worden verkregen. Hiervoor is overleg met de verantwoordelijke hoofdredacteur en de algemeen hoofdredacteur nodig. De eventuele risico's moeten in een aanvaardbare verhouding staan tot het verwachte resultaat. Journalisten die deze methode willen toepassen, moeten weten dat er hier wettelijke beperkingen gelden. Zo is het wettelijk verboden zich uit te geven voor bijvoorbeeld politieagent, rechter, belastingambtenaar enzovoort."

Het is niet aan mij als minister om deze artikelen te interpreteren. VRT Nieuws is ook aangesloten bij de Raad voor de Journalistiek. De richtlijn bij artikel 17 uit de Code voor de Journalistiek handelt over verschillende soorten journalistiek die wel eens voor onderzoek worden gebruikt: incognito-journalistiek, aliasjournalistiek en undercover gaan, en werken met verborgen camera of microfoon. In die

richtlijn staat onder meer dat overleg met de hoofdredactie aangewezen is. Er wordt in beginsel voor gezorgd dat de betrokkenen niet identificeerbaar zijn.

De VRT nieuwsdienst moet zowel zijn eigen redactiestatuut als de code van de Raad voor de Journalistiek naleven. De nieuwsdienst moet enerzijds intern grondig evalueren of dit hier inderdaad is gebeurd en anderzijds of het redactiestatuut met inbegrip van de deontologische code voldoende richtlijnen bevat om dergelijke moeilijke situaties op te vangen. Dat moet gebeuren in het belang van het vertrouwen in de nieuwsdienst en het imago van de publieke omroep.

Het is niet aan mij als minister om te oordelen over deze zaak ten gronde of over de toepassing en toepasbaarheid van de deontologische code. Ik denk dat de Raad voor de Journalistiek hierover een oordeel kan vellen. Het spreekt voor zich dat het aan de bevoegde rechtbank is om over deze kwestie een uitspraak te doen. Ik reken erop dat de VRT hierover intern reflecteert. Dergelijke incidenten versterken de openbare omroep niet, maar dreigen die te verzwakken.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele (N-VA): Minister, u hebt een genuanceerd antwoord gegeven. Dat is ook het enige mogelijke antwoord in dat soort dossiers. Het is vooral belangrijk dat de openbare omroep en de journalisten zich voortdurend de vraag stellen of iets kan of niet. Die afweging moet elke keer opnieuw worden gemaakt op een zorgvuldige manier zonder te bezwijken voor de drang naar een scoop of om iets te doen dat de grenzen verlegt. Er moet voortdurend worden nagedacht over wat men doet zonder te bezwijken voor de drang naar sensatie.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van mevrouw Freya Van den Bossche tot de heer Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de plannen van staatssecretaris Theo Francken om minderjarige asielzoekers op te sluiten in gesloten centra – 225 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Bart Caron

De voorzitter: Mevrouw Van den Bossche heeft het woord.

Mevrouw Freya Van den Bossche (sp-a): Minister, ik heb gelezen dat de staatssecretaris bevoegd voor asiel en migratie plannen heeft om minderjarigen opnieuw op te sluiten in gesloten centra. Als minister bevoegd voor de kinderrechten weet u wellicht dat het opsluiten van kinderen in gesloten centra strijdig is met artikel 3 van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK), dat ook door ons land ondertekend werd. Volgens dat verdrag moet bij alle maatregelen die betrekking hebben op kinderen, het belang van het kind worden vooropgesteld. Het spreekt vanzelf dat het opsluiten van kinderen slechts zelden in hun beste belang is.

Bovendien stelt datzelfde verdrag in artikel 37 dat het opsluiten van kinderen enkel een uiterste maatregel kan zijn die slechts in uitzonderlijke gevallen en voor de kortst mogelijke duur mag worden genomen. Uit het interview van de staatssecretaris blijkt duidelijk dat hij deze maatregel weer systematisch wil invoeren, ondanks de veroordelingen die België in het verleden opliep door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens. Ik verwijs daarbij zowel naar de zaak uit 2007 van een 5-jarig Congolees meisje dat meer dan twee maanden zonder familie opgesloten zat in Steenokkerzeel, waarvoor België werd veroordeeld, als naar een zaak die is uitgesproken in 2010, een veroordeling voor

het opsluiten van vier kinderen met hun Tsjetsjeense moeder. Er werden duidelijk ernstige psychologische en psychotraumatische symptomen vastgesteld bij de kinderen, die volgens de uitspraak mee werden veroorzaakt door hun opsluiting. De betrokkenen moesten worden vrijgelaten om verdere schade tegen te gaan.

Ik vind het dan ook belangrijk dat u uw collega's in de Federale Regering eraan herinnert dat het IVRK door iedereen moet worden toegepast, zodat ook die Federale Regering bij het opstellen van beleidsplannen zich er terdege van bewust is dat u als minister bevoegd voor de kinderrechten zich het lot van die kinderen aantrekt en zult reageren wanneer hun beleidsvoorstellen eventueel indruisen tegen de rechten van het kind.

Minister, welke stappen zult u, minister bevoegd voor de kinderrechten in Vlaanderen, ondernemen om te beletten dat de kinderrechten in dit land op systematische basis zullen worden geschonden? Op welke wijze kunt u uw collega's in de Federale Regering eraan herinneren dat dat IVRK niet enkel in Vlaanderen, maar ook in België moet worden toegepast?

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

De heer Marius Meremans (N-VA): Voorzitter, kinderen zijn universeel en belangrijk. Het is niet iets waar men licht over gaat. Ik zeg er duidelijk bij: ook niet voor de N-VA, op gelijk welk niveau.

Uit deze vraag om uitleg zou je kunnen afleiden – maar dat kan enkel gebeuren door kwade geesten – dat wij die intentie niet hebben. Zoals ik al zei: dat zijn dan kwade geesten. Stel je voor dat iemand van mijn partij zomaar luide rockmuziek zou verspreiden om mensen met kinderen te verdrijven. Stel je voor. In die situatie zitten we gelukkig niet.

Deze vraag om uitleg sluit eigenlijk aan op een debat dat werd gevoerd in het federaal parlement. Daarbij werd dit thema al behandeld. De staatssecretaris heeft daarop al een inhoudelijk antwoord gegeven, namelijk tijdens het investituurdebat op 16 oktober. Misschien is die informatie niet tot hier geraakt of is er iets verkeerd gelopen bij de communicatie. Ik weet het niet.

Voorzitter, we kunnen ook altijd een doorslag maken van de federale debatten. Dat is geen probleem voor mij, want wat mij betreft mag alles wat federaal is ook meteen naar Vlaanderen komen. U weet dat. Ik verheug mij daarop. Ik kijk reikhalzend uit naar uw antwoorden.

Ik wil de indruk dat de N-VA kil, harteloos en tegen kinderen is, voor eens en voor altijd naar de prullenbak verwijzen. Ik denk dat iedereen, op Vlaams en federaal niveau, zich ervan bewust is dat je alles moet doen en daarbij de kinderrechten en mensenrechten moet bewaken. Ik denk dat een humaan beleid in alle opzichten en op alle terreinen mogelijk moet zijn. Ik ben mij ervan bewust dat het niet altijd een gemakkelijke oefening is.

De heer Bart Caron (Groen): Ik wil vanuit mijn fractie aansluiten in dit debat, maar ook een beetje vanuit mijn voorzittersrol.

Mijnheer Meremans, het is niet de bedoeling om hier een doorslag te maken van de federale debatten. Laat dat duidelijk zijn.

Kinderrechten zijn een Vlaamse bevoegdheid. Dat is uitdrukkelijk zo bepaald in het decreet. Er is in het decreet geen restrictieve interpretatie van wat jeugdbeleid is. Het is een brede interpretatie. Ik kan dus niet anders dan daarop door te gaan. Dat is een formeel antwoord.

Dat parlementen of overheden op elkaar wegen, toezien en kritiek hebben, is normaal in een democratie.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Mevrouw Van den Bossche, binnen de Vlaamse Regering sta ik in voor de coördinatie van het kinderrechtenbeleid. Die coördinatie blijft uiteraard beperkt tot de bevoegdheden van de Vlaamse overheid. Ik zal trouwens vanuit dat oogpunt, in deze beleidsperiode, toezien op de verdere invoering van de slotbeschouwingen van het Internationaal Comité voor de Rechten van het Kind met betrekking tot de uitvoering van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind in België.

In de uitvoering van het VN-Kinderrechtenverdrag moet Vlaanderen rapporteren over de toepassing ervan, wel te verstaan binnen de eigen bevoegdheden. Die Vlaamse rapportage wordt vervolgens ingebracht in een Belgisch rapport dat gecoördineerd wordt door de Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind (NCRK). Binnen die commissie werd een sjabloon opgemaakt om te verzekeren dat de rapportage zou beantwoorden aan de richtlijnen van de Verenigde Naties en een antwoord zou bieden op de slotbeschouwingen die België ontvangen heeft bij de voorstelling van het gecombineerde derde en vierde periodiek rapport over de toepassing van het Kinderrechtenverdrag door België, in juni 2010.

In het kader van het voorzitterschap van het Comité van Ministers van de Raad van Europa organiseert het Vlaamse Ministerie van Cultuur, Jeugd, Sport en Media in samenwerking met de FOD Justitie en de Franse Gemeenschap een Europese conferentie over het belang van het kind. Aanleiding is de 25e verjaardag van het Kinderrechtenverdrag. Opzet is om het vage en complexe concept 'belang van het kind' beter te begrijpen en te vertalen naar concrete handvaten voor de professionals en beleidsmakers in de 47 lidstaten van de Raad van Europa. De focus zal liggen op het belang van het kind in familiale aangelegenheden. Daarbij kan ik u verzekeren dat de situatie van kinderen in asielcontext ook ter sprake zal komen.

Wat betreft het opsluiten van kinderen uit asielzoekende gezinnen stelt de slotbeschouwing 77: "Het Comité dringt er bij de Lidstaat op aan een einde te maken aan de detentie van kinderen in gesloten centra, alternatieven voor detentiemogelijkheden te creëren voor gezinnen die asiel aanvragen en de noodzakelijke maatregelen te treffen om snel tijdelijke huisvesting te vinden om gezinnen wiens asielaanvraag geweigerd werd en die op straat leven, een onderkomen te bieden."

Persoonlijk zou ik er, op basis van een of meer persartikels of interviews, nooit van durven uitgaan dat de nieuwe Federale Regering zich niet zal houden aan de internationale verdragen die de federale overheid in het verleden heeft gesloten. Bovendien heeft de staatssecretaris vorige week donderdag in de plenaire vergadering van de Kamer letterlijk verklaard: "Ik garandeer u dat deze regering alle internationale en Europese rechtsregels zal respecteren. Laat daarover niet de minste twijfel bestaan."

Ik heb daarover trouwens met de staatssecretaris op zijn initiatief een goed en correct contact gehad.

Ik ben er trouwens van overtuigd dat, wanneer de internationale rechtsregels toch zouden worden geschonden, de controlemechanismen die daarvoor bestaan in een democratische rechtsstaat ook hun werk zullen doen. Ik denk dan in de eerste plaats – en dat mag u mij niet kwalijk nemen – aan het federale parlement. Wanneer de federale overheid hierover in de fout gaat, dan dient zij,

en niet de Vlaamse overheid, zich daarvoor te verantwoorden. Ik voel me in dezen dus niet aangesproken.

Heel concreet kan ik concluderen dat ik niet in de bevoegdheid ben om de zogenaamde mogelijke vrees die u aanhaalt, aan te pakken. Toch zal ik er alles – wat binnen mijn bevoegdheden mogelijk is – aan doen om de kinderrechten te vrijwaren en toezien op de verdere invoering van de slotbeschouwingen van het Internationaal Comité voor de Rechten van het Kind met betrekking tot de uitvoering van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind in België.

De voorzitter: Mevrouw Van den Bossche heeft het woord.

Mevrouw Freya Van den Bossche (sp-a): Minister, uw antwoord heeft mij deels gerustgesteld, maar ook deels teleurgesteld. Het is niet zomaar een vermoeden of intentieproces van mijn kant.

U mag natuurlijk zeggen dat iets dat in de krant staat, geen aanleiding hoeft te zijn om te denken dat mensen ook menen wat ze in de krant zetten. Maar meestal ga ik ervan uit dat wanneer een persoon iets zegt, hij dat dan ook meent, tenzij het achteraf wordt rechtgezet.

Er stond heel duidelijk in De Standaard dat staatssecretaris Francken ook opnieuw mogelijk wil maken om gezinnen met minderjarige kinderen zonder verblijfspapieren in het gesloten centrum 127bis in Steenokkerzeel op te sluiten. België is daar in 2008 mee gestopt.

Het gaat hier om een beleidsintentie die wordt geuit. Ik vind het jammer dat u zegt dat u zich niet aangesproken voelt, maar doen alsof de vrees eerder in mijn hoofd zou bestaan dan dat het een intentie zou zijn van de federale staatssecretaris, lijkt mij absoluut onterecht.

Ik vind het een mooi initiatief dat u een aantal stappen zet om het belang van het kind beter te kunnen omschrijven en begrijpen. In dezen wil ik wel duidelijk stellen dat het nooit in het belang is van het kind om opgesloten te worden in een gesloten centrum. Daar is rechtspraak ook erg duidelijk over.

U zegt, en daar leid ik dan toch indirect een zekere bezorgdheid uit af, dat uzelf blij bent dat de staatssecretaris vorige week heeft gezegd zich te zullen houden aan de internationale verdragen inclusief het verdrag dat zeer specifiek het opsluiten van minderjarigen veroordeelt. U hebt ook contact gehad met de staatssecretaris. Ook daaruit blijkt toch misschien een heel klein beetje dat, ook al voelt u zich niet aangesproken, er toch iets in u is geweest dat het zinvol vond om daar even over te spreken. Ik ben daar wel blij om.

Ik ben ook blij met de toezegging van de staatssecretaris om alle rechtsregels te respecteren. Ik zeg het ook als het goed is. Als hij duidelijk toezegt aan minister Gatz om de regels te respecteren, dan ben ik daar blij om. Ik ga er dan ook van uit dat geen enkel minderjarig kind zal worden opgesloten in Steenokkerzeel zoals België dat al sinds 2008 niet meer doet. (*Opmerkingen van de heer Marius Meremans*)

En ik ga er ook van uit dat dankzij deze toezegging, en ook dankzij de verduidelijking van mijn goede collega, geen enkel kind zal worden opgesloten. Ik dank u voor die belofte, mijnheer Meremans. Misschien voelde de minister zich niet helemaal aangesproken, maar u voelde zich duidelijk wel aangesproken, en u hebt mijn vrees helemaal weggenomen, waarvoor dank.

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

De heer Marius Meremans (N-VA): Er is een verschil tussen mij en mevrouw Van den Bossche. Ik kan niet in het hoofd van de minister kruipen. Mevrouw Van den Bossche kan dat blijkbaar wel. Ik wist dat niet.

Mevrouw Van den Bossche, u probeert de mensen weer woorden in de mond te leggen. Het wordt ook weer persoonlijk gespeeld. Ik heb het liever over de inhoud en minder over de mensen. Die stijl is niet de mijne.

U hebt gelijk dat er een klacht is ingediend over het opsluiten van minderjarigen, maar daar zijn ook oplossingen voor aangereikt. Misschien moet u eens over de grenzen kijken naar hoe men de zaken daar aanpakt. Zijn al die landen dan ook allemaal zo slecht bezig?

Ik garandeer u – het zal u misschien verbazen, mevrouw Van den Bossche – dat wij altijd hebben gezegd dat wij voorstander zijn van een humane behandeling. Staatssecretaris Francken zou zelf het initiatief hebben genomen om met minister Gatz rond de tafel te gaan zitten. Dat is heel positief. Of u zich zorgen moet maken weet ik niet, maar ik kan u wel zeggen dat onze partij die rechten en verdragen altijd zal respecteren, tot het tegendeel wordt bewezen.

De voorzitter: Minister, er is afgesproken dat over het Vlaams Actieplan Kinderrechten en het Vlaams Jeugdbeleidsplan jaarlijks wordt gerapporteerd in de commissie. Na afloop worden zij ook geëvalueerd in de commissie. Dat is tot nu toe niet gebeurd. Er is wel een tussentijdse evaluatie gebeurd maar geen evaluevaluatie. Volgens mijn informatie is die in de maand mei overgemaakt aan het kabinet van de toenmalige minister van Jeugd, maar is die niet doorgestroomd naar de commissie. Minister, ik zou u willen vragen dat na te kijken en daarover contact op te nemen met de administratie. Verder wil ik ook vragen om de regels uit het decreet te respecteren, zodat we dit binnen afzienbare tijd kunnen plannen. Dat staat nog niet op de werkplanning die u hebt gekregen. Ik heb die informatie ook pas gisteravond laat ontvangen.

De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van de heer Marius Meremans tot de heer Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de inspraak van kinderen en jongeren in het beleid – 271 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Bart Caron

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

De heer Marius Meremans (N-VA): Ik ben ooit schepen van Jeugd geweest, en bij het afscheid kreeg ik een kaartje met daarop: "Eens schepen van Jeugd, altijd schepen van Jeugd." Dan voelt een mens zich aangesproken.

Op bladzijde 135 van het regeerakkoord staat duidelijk dat participatie en inspraak van kinderen en jongeren in het lokale jeugdbeleid moeten worden gestimuleerd. De regering wil duidelijk inzetten op inspraak en participatie van jongeren en kinderen bij alle overheden.

Los van de discussie over sectorale subsidies gaat participatie en inspraak over veel meer dan het aanleggen van wegen, ruimtelijke ordening, infrastructuur enzovoort.

Minister, vroeger moest men verplicht een jeugdraad hebben om te kunnen genieten van subsidies. Nu is dat anders. Maar de vraag naar inspraak en participatie blijft wel relevant. Welke maatregelen zult u nemen om de inspraak,

betrokkenheid en participatie van jongeren in het lokaal jeugdbeleid te bestendigen en te stimuleren?

Op welke manier zult u nagaan hoe jongeren en kinderen actief kunnen worden betrokken bij het beleid? Ik denk dat de lokale jeugdraden daarvoor best in aanmerking komen, maar hoe zullen die dan sterker worden gemaakt? Welke actor is daar het best voor geplaatst? Ik heb de indruk dat op het terrein een aantal actoren soms overlappend werk verrichten. Enerzijds is er de Vereniging Vlaamse Jeugddiensten (VVJ), die na de fusie met Karuur heel sterk inzet op het stimuleren van participatie van jongeren. Anderzijds is er de Vlaamse Jeugdraad onder de koepel van De Ambrassade. Misschien moeten we eens nadenken over welke actor we zullen aanspreken om de inspraak van jongeren en kinderen bij het lokaal beleid te bestendigen.

De voorzitter: Mevrouw Soens heeft het woord.

Mevrouw Tine Soens (sp.a): De lokale jeugdraden zijn een van de belangrijkste mogelijkheden om jongeren een stem te geven in het beleid. Het is dan ook noodzakelijk om die jeugdraden te laten voortbestaan, al ontken ik niet dat de werking van de jeugdraden absoluut moet worden geëvalueerd en dat ook onderwijs daarin een belangrijke partner is.

Minister, ik heb een heel concrete vraag. In het regeerakkoord staat dat de nieuwe verhoudingen tussen de Vlaamse overheid en de lokale besturen worden verankerd in een nieuw decreet Lokaal Bestuur. Voor alle duidelijkheid, houdt het decreet Lokaal Jeugdbeleid daarmee op? Indien dat zo is, valt de huidige decretale verankering van de lokale jeugdraad weg. Ik weet dat u gelooft in de lokale overheden en dat u hen daarin vertrouwt, maar ik wil toch niet over een aantal jaren moeten vaststellen dat jongeren geen stem meer hebben in het lokale jeugdbeleid omdat het meest aangewezen kanaal in hun gemeente werd opgedoekt. Ik wil u dan ook vragen om de decretale verankering van de lokale jeugdraad te behouden, hetzij in zijn huidige vorm, hetzij in het nieuwe decreet Lokaal Bestuur.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Net zoals de heer Meremans hecht ik veel belang aan de participatie van kinderen en jongeren aan het jeugdbeleid. De lokale jeugdraad is de plaats om van het lokale bestuur voldoende aandacht en steun af te dwingen voor de ondersteuning van de jeugd en de jeugdorganisaties. Het is de plaats om inspraak te krijgen en te leren participeren aan het beleid. Ook na de opheffing van het decreet Lokaal Jeugdbeleid blijft de aanwezigheid van een goed werkende lokale jeugdraad als goede bondgenoot centraal staan in het beleid.

Het is waar dat het geciteerde artikel uit het decreet op het lokaal jeugdbeleid de gemeenten die wensten in te spelen op Vlaamse beleidsprioriteiten Jeugd, verplichtte een jeugdraad op te richten of te erkennen. En omdat nagenoeg alle gemeenten graag ingingen op dit aanbod, heeft nagenoeg elke Vlaamse gemeente een jeugdraad.

Het verdwijnen van de sectorale subsidies voor de gemeenten heeft inderdaad tot gevolg dat het niet hebben van een jeugdraad niet langer kan leiden tot inkomstenverlies voor de betrokken gemeente. Ik merk wel op dat ook voor deze koppeling ingeschreven werd in het toenmalige decreet Lokaal Jeugdwerkbeleid in 2003, de meeste gemeentebesturen al over een jeugdraad beschikten. Uit het Cijferboek Gemeentelijk Jeugdwerkbeleid 2002-2004 leren we dat in 2002 89,9 procent van de gemeentebesturen over een autonome jeugdraad beschikte. Dat is geen kwestie van geloof, maar van feiten.

Het merendeel van de gemeentebesturen heeft dus niet gewacht op de koppeling aan de sectorsubsidie om een jeugdraad op te richten. Het valt dan ook te betwijfelen, nu die koppeling wegvalt, dat ook de jeugdraden overal in Vlaanderen zouden ophouden te bestaan. Bovendien valt niet heel het wetgevend kader weg. Er is namelijk ook nog de cultuurpactwetgeving, die een federale wetgeving is. Ik bedoel dat de verankering van de Vlaamse werkingskracht van de artikelen afhankelijk is van het federale kader. Die federale wetgeving stelt dat de overheidsinstanties de gebruikers en alle ideologische en filosofische strekkingen moeten betrekken bij de voorbereiding en de uitvoering van het cultuurbeleid, inclusief het jeugdbeleid.

Verderop in de wetgeving luidt het: "Elke overheid moet alle erkende representatieve verenigingen en alle ideologische en filosofische strekkingen betrekken bij de voorbereiding en de uitvoering van het cultuurbeleid. Met dit doel zullen zij een beroep doen op passende bestaande of op te richten organen en structuren, met het oog op inspraak of advies."

Ik weet dat er regelmatig discussies ontstaan over het nut van het in stand houden van deze Cultuurpactwetgeving, zeker federaal, maar misschien krijgt ze nu een nieuw bestaan waarbij bepaalde dingen kunnen worden afgedwongen, ook op lokaal niveau. Ik hoop het niet en ik denk het ook niet, maar in elk geval blijft er ook daar een niet onbelangrijke stok achter de deur.

Ik heb er dan ook vertrouwen in dat lokale besturen hier verder zullen werken aan een beleid waarbinnen inspraak van kinderen, jongeren en jeugdverenigingen een plaats krijgt. Sommigen in het jeugdwerk vrezen nu dat de gemeenten 'hun' jeugdsubsidies voor andere doeleinden dan het jeugdbeleid zullen gebruiken. Ik heb het al in eerdere debatten gezegd: ik deel die vrees niet. Een gemeentebestuur kan het zich vandaag niet meer veroorloven om de lokale jeugdwerking niet of ineens veel minder te ondersteunen. Daarvoor is het jeugdwerk vandaag te goed ingeburgerd in de lokale democratie en heeft het in onze gemeenten een ijzersterk draagvlak. Bovendien heeft elke stad en gemeente een schepen van Jeugd – en die blijft dat dan blijkbaar voor de eeuwigheid. Ik heb er alle vertrouwen in dat ook zij ruime aandacht zullen schenken aan een sterk lokaal jeugdbeleid, met blijvende aandacht voor inspraak van jongeren.

En er is nog een laatste stok achter de deur: de voltallige gemeenteraad heeft trouwens mee de taak om hierop toe te zien.

Tot zover de lokale initiatieven. Als Vlaams minister heb ik daarnaast enerzijds nog een aantal hefboomen om het lokaal beleid te sturen. Anderzijds wil ik ook de gevolgen van de aanpassing van het decreet lokaal monitoren, waarna ik desgevallend mijn beleid nog kan bijsturen.

Ik zal de gemeenten vooreerst stimuleren om werk te maken van een goed jeugdbeleid, onder andere door de toekenning van een prijs voor de meest kindvriendelijke gemeente van Vlaanderen. Een van de basisvoorwaarden om een goed jeugdbeleid te kunnen voeren, is net het voorzien in voldoende betrokkenheid van kinderen en jongeren aan dat beleid. De jeugdraad vormt hiervoor een belangrijk instrument.

Verder zal ik ook werk maken van de ontwikkeling en de toekenning van het label 'kindvriendelijke steden en gemeenten'. Structurele participatie van kinderen en jongeren aan het beleid vormt hierbij een cruciale toetssteen. Eergisteren, dinsdag 21 oktober, werden de eerste labels uitgereikt. Ik zal het huidige traject verder optimaliseren, opdat zo veel mogelijk lokale besturen zich aangesproken voelen om werk te maken van het behalen van dit label.

De gevolgen van de decreetswijziging wil ik op de voet volgen. Inzake de ontwikkeling rond lokale jeugdparticipatie, plan ik in 2016 de uitvoering van een eenmeting voor lokaal jeugdbeleid. Die bouwt voort op de in het voorjaar van 2014 voltooide nulmeting. Ze behandelt onder andere de participatie van kinderen en jongeren aan het lokale beleid. Ook de jeugdraad komt hierin aan bod.

Ik wil de lokale jeugdraden sterker maken door verder in te zetten op een goed ondersteuningsbeleid. Een aantal organisaties die vandaag, in het licht van het decreet op een vernieuwd jeugd- en kinderrechtenbeleid door de Vlaamse overheid betoelaagd worden, kunnen hier een rol spelen, door het opzetten van vormingsinitiatieven, het aanbieden van ondersteuning, het organiseren van intervisies en dergelijke meer.

Het is moeilijk om deze taak slechts aan één partner toe te vertrouwen. Het goed functioneren van een jeugdraad is de verantwoordelijkheid van verschillende betrokkenen binnen de gemeente. Niet alleen de jongeren die deel uitmaken van de jeugdraad, hebben hierin een verantwoordelijkheid, ook de gemeentelijke dienst voor het jeugdbeleid speelt een belangrijke rol bij de ondersteuning en het goed functioneren van dit adviesorgaan. Uiteraard mag ook de rol van de schepen voor Jeugd niet uit het oog verloren worden.

Om deze verschillende partners op een goede manier te ondersteunen lijkt het me belangrijk dat zowel de VVSG als de VVJ werk maakt van de ondersteuning van lokale jeugdraden.

Ten slotte is het zo dat veel leden van jeugdraden vertegenwoordigers zijn van jeugdbewegingen, jeugthuizen, en andere vormen van jeugdwerk. Ook hun federaties kunnen hen versterken en daarvoor subsidies ontvangen vanwege de Vlaamse overheid.

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

De heer Marius Meremans (N-VA): Minister, ik dank u voor het antwoord. Wat u zegt, klopt. In veel gemeenten was er al een jeugdraad actief.

De heer Bart Caron (Groen): Excuseer, ik wil graag even een technische opmerking maken. Het eerste decreet op de lokale jeugdwerkbeleidsplannen dateert van voor de eeuwwisseling en bevatte die verplichting ook al. Ik meen dus dat er een technische fout in het antwoord zit. Natuurlijk is er al bijna overal een jeugdraad, om subsidies ...

Minister Sven Gatz: Er is geen technische fout, mijnheer Caron, dit is een inhoudelijk debat. Wat u zegt, is juist, maar dat betekent niet dat het punt dat ik heb aangehaald, niet juist zou zijn. Het betekent dat de gemeenten in Vlaanderen het vandaag belangrijk vinden, ongeacht of ze nu decretaal gestimuleerd, verplicht of niet verplicht worden om een jeugdraad te hebben. Ik wil dit niet afdoen als een technisch debat.

De heer Bart Caron (Groen): Dat wil ik ook niet doen. Ik wilde alleen opmerken dat er een koppeling is tussen een subsidie voor de lokale besturen en de aanwezigheid van een jeugdraad, en dat dit al een ouder verhaal is. Dat is gegroeid uit een verfijnde toepassing van het Cultuurpact.

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

De heer Marius Meremans (N-VA): Voorzitter, minister, dat klopt natuurlijk, we moeten ook realistisch zijn. Een jeugdraad wordt meestal door een aantal mensen getrokken. Het is niet altijd eenvoudig. In een jeugdraad komen veel verenigingen om subsidies en soms is er om de drie weken een wissel in de

leiding of bij de verantwoordelijken van jeugdhuizen. Het grotere verhaal, het beleid wordt inderdaad meestal getrokken door een aantal mensen die goed kunnen enthousiasmeren.

Minister, ik veronderstel dat heel veel gemeenten en steden het label van kindvriendelijke gemeente of stad willen hebben als trofee, om te tonen dat er ingezet wordt op een kindvriendelijk beleid. U hebt er nu zeven uitgereikt, maar de vraag naar een label zal toenemen.

Dan is de vraag bijvoorbeeld de volgende. Grotere steden, ik vermoed dat Gent erbij was, hebben genoeg knowhow om dat te laten doen door hun eigen mensen of hebben de mogelijkheid om een externe organisatie daarvoor aan te spreken en ervoor te vergoeden. Kleinere gemeenten worden vaak begeleid door de VVJ. Als dat inderdaad enorm zal toenemen, wat ik verwacht en hoop, is de vraag of men dat allemaal nog kan beheersen en op een afzienbare tijd kan verwerken.

Verder ben ik wel blij met uw antwoord dat de organisaties een blijvende rol zullen spelen in het ontwikkelen van de jeugdraad. Ik ben blij dat u samen met de Vlaamse Regering daarop blijft inzetten. De meting van het lokaal jeugdbeleid die in 2016 zal plaatshebben, zal ook een indicator zijn. U hebt voor een deel gelijk in die zin dat heel wat steden en gemeenten het zich gewoon niet meer kunnen veroorloven om zonder te werken. We weten allemaal dat de jeugdraad een adviesorgaan blijft. Het is finaal het primaat van de politiek om beslissingen te nemen. Dat moet ook zo blijven. Dat geldt ook voor andere adviesraden natuurlijk. Het blijft echter wel een belangrijk instrument.

Ik ben er ook van overtuigd dat, zoals u zegt, de verandering in het decreet waarbij de sectorale subsidies in één stroom zullen komen, niet automatisch moet leiden tot minder participatie of minder inspraak van jongeren of kinderen. We moeten er echter wel over waken dat die vorming en ondersteuning vanuit nationale organisaties blijven en dat daar voldoende middelen tegenover staan.

De voorzitter: Mevrouw Soens heeft het woord.

Mevrouw Tine Soens (sp.a): Minister, dank u voor het antwoord. Ik wil toch nog eens de oproep herhalen om de decretale verankering van de jeugdraad in het nieuwe decreet Lokaal Bestuur in te schrijven. Ik denk dat het belangrijk en logisch is dat jeugdraden decretaal verankerd zijn en dat we dan geen stokken achter de deur nodig hebben.

De heer Bart Caron (Groen): Ik heb ook een redelijk groot vertrouwen in lokale besturen. In die zin zijn we sowieso toe aan een grondige modernisering van de decreten op lokaal vlak. De vraag is of, door ze helemaal af te schaffen, we toch niet een heel gevaarlijke situatie creëren, als elke vorm van oormerking wegvalt in Cultuur. U weet dat er al een aantal processen van vermindering bezig zijn en dat er nu ook al besparingen zijn bij lokale besturen. Het is heel moeilijk te isoleren wat het gevolg is van een stuk wegvallen van Vlaams beleid dan wel van lokale situaties die doorwerken. Dat zal het niet gemakkelijker maken om daarover te oordelen. Ik wil daar voorzichtig in zijn.

Het is niet uw persoonlijke verantwoordelijkheid als minister, maar als ik zie wat Vlaanderen doet met zijn eigen strategische adviesraden sinds begin van dit jaar, vandaag en in de toekomstige intenties, schenkt mij dat geen vertrouwen. Vlaanderen bouwt een aantal strategische adviesraden af. De Vlaamse Adviesraad voor Bestuurszaken (VLABEST) bijvoorbeeld, wordt gewoon afgeschaft en nog een paar adviesraden rond Buitenlands Beleid, Ontwikkelings-samenwerking enzovoort. Als dat een voorbeeldfunctie moet zijn van Vlaanderen voor de lokale besturen, dan ben ik niet op mijn gemak en is Vlaanderen geen goede leermeester. Ik sluit me dus aan bij de oproep van collega Soens, als er

dan een breed decreet Lokaal Bestuur zou komen, om toch minimale vormen van minimale eisen, ik bedoel geen technisch ingewikkelde voorwaarden maar toch een vorm van medebestuur, verrijnd uit het Cultuurpact op te nemen.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Ik heb nog twee beschouwingen. Ik ben ook voor de verankering, maar er is een verankering die van moeten is en een verankering die van willen is. Een verankering waarbij het van moeten is, waarbij men in dit geval een lokale jeugdraad moet oprichten om meer middelen te krijgen, is effectief gebleken. Dat is inderdaad zo. Maar ik geloof ook in een verankering die van willen is omdat we zien dat het overgrote deel van de gemeenten dit doen omdat ze het een meerwaarde vinden voor hun lokaal beleid. Ik denk dat een goede schepen van Jeugd, en laten we maar aannemen dat de meeste schepenen van Jeugd goede schepenen zijn, die dynamiek daarin ziet en de jeugdraad niet ziet als een lastpak maar eerder als een bondgenoot ten aanzien van de hele gemeenteraad en het hele college van burgemeester en schepenen. Dit debat wordt vervolgd.

Wat betreft de specifieke vraag van de heer Meremans over het label kindvriendelijke gemeente, is het zo dat in de eerste trein van zeven gemeenten er een aantal grotere en middelgrote steden zitten, namelijk Gent, Mechelen, Turnhout en Sint-Niklaas. Maar ik heb ook Meeuwen-Gruitrode en Wetteren – de zevende gemeente ontsnapt me nu even – tot mij zien komen. Dat zijn niet bepaald grote gemeenten, die daar toch ook het nut van hebben ingezien. We moeten nu kijken in hoeverre de knowhow en de ondersteuningsmogelijkheid van de VVJ verder de uitbreiding van het aantal labels kan ondersteunen. Mochten daar op een gegeven moment problemen van kwalitatieve ondersteuning ontstaan, dan moeten we dat zeker op dat moment bekijken. Maar we zitten nu nog maar aan de start. Als we er volgend jaar nog eens zeven kunnen hebben, maar voor mij mogen het er direct twee of drie keer zo veel zijn, dan denk ik dat we nog even verder kunnen.

U hebt het zo niet bedoeld, maar we zijn het er wel over eens dat het label op zichzelf geen trofee is. Het is misschien wel een trofee omdat men het graag heeft vanwege de uitstraling, maar het is een zaak die nooit ophoudt. Het participatieproces komt, net zoals hier, nooit tot stilstand. In die zin is het maar een momentopname, weliswaar een heel goede kwalitatieve momentopname. Er zal vooral moeten worden bekeken dat een aantal van die gemeenten die nu het label hebben, dat binnen een aantal jaren dat nog altijd kunnen waarmaken. Maar dan zitten we onwillekeurig weer in het debat van het belang van de lokale jeugdraad.

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

De heer Marius Meremans (N-VA): U hebt wel een punt. Het is niet omdat je zegt dat het orgaan er moet zijn, dat het orgaan goed werkt. Je moet daarmee opletten.

Het zou ideaal zijn dat het van onderuit komt. Je mag niet vergeten dat het stuk van die jeugdmiddelen heel beperkt is tegenover de hele pot van de gemeente. Een adviesraad of een participatie gaat voor mij niet louter over de middelen die onder de schepen van Jeugd vallen, maar ook over middelen bij Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken, Onderwijs, groen en ga zo maar verder. We zullen dat debat zeker nog voortzetten.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van de heer Marius Meremans tot de heer Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over vertalingen van non-fictie – 278 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Bart Caron

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

De heer Marius Meremans (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, de mogelijkheid om subsidies te vragen om literair werk te laten vertalen, bestaat al lang. Vertaalsubsidies kunnen worden aangevraagd voor proza, essay, poëzie, theater en jeugdliteratuur. Het Vlaams Fonds voor de Letteren (VFL) heeft een budget van circa 6 miljoen euro. Daarmee doet het heel wat, maar de discussie over de vertaling van fictie en non-fictie blijft wel woeden. Als je het aanbod non-fictie op de Vlaamse boekenmarkt bekijkt, is dat aandeel toch aanzienlijk.

In andere landen zie je dat men zwaarder inzet op non-fictie. Dan rijst de vraag of we hier in Vlaanderen voor de vertaalsubsidies ook niet wat meer op non-fictie moeten gaan rekenen. Ik begrijp ook wel dat het VFL doet wat het kan. Het verricht volgens mij al kleine wonderen met het beschikbare budget. Ik heb vernomen dat er in 2013 een aparte subsidie is gekomen van 118.000 euro voor non-fictie.

We gaan nu stilaan naar 2016, wanneer we samen met Nederland gastland zijn op de Frankfurter Buchmesse. Intendant Bart Moeyaert heeft al gezegd dat we Vlaanderen daar op de kaart gaan zetten als literair land, maar ook als kunstenland. Daarin schuilt ook onze kennis over kunst, wetenschap enzovoort, wat natuurlijk ook allemaal non-fictie is.

Minister, hoe staat u tegenover de vraag om meer in te zetten op de subsidie voor vertaling van non-fictieboeken? Welke keuzes moeten er worden gemaakt? Ziet u mogelijkheden om naar aanleiding van de Frankfurter Buchmesse, waarbij we Vlaanderen, samen met Nederland, internationaal presenteren, ook een accent te leggen op de rubriek non-fictie? Is daar een budget voor uitgetrokken?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Uit de landschapstekening voor het Boeken- en Letterenveld die het Vlaams Fonds voor de Letteren heeft gemaakt, blijkt overduidelijk dat een degelijk en volwaardig beleid rond non-fictie – naar analogie van fictie, poëzie, strips en graphic novels – meer dan welkom zou zijn. Ook tijdens een recent bezoek aan de Frankfurter Buchmesse op 9 oktober jongstleden, in aanwezigheid van zowat alle fracties van de commissie Cultuur, heb ik dat persoonlijk kunnen vaststellen in contacten met zowel binnen- als buitenlandse uitgevers en de analyse van de directie van het VFL. Ik sta dus absoluut welwillend tegenover de vraag naar meer en beter.

In de beheersovereenkomst tussen de Vlaamse overheid en het VFL, afgesloten voor de periode 2012-2015, is aandacht voor de ontwikkeling van non-fictie ook ingeschreven als een van de zes nieuwe taken en ik wil dat bij dezen graag herbevestigen. Alleen heeft het VFL momenteel in de praktijk nauwelijks de middelen om dat naar behoren te kunnen invullen.

Dat onderwerp zal dus deel uitmaken van de gesprekken over de nieuwe beheersovereenkomst met ingang van 1 januari 2016, zeker omdat non-fictie zowat de helft van het boekenaanbod uitmaakt en omdat nagenoeg alle buitenlandse letterenfonds met een vergelijkbare opdracht als het VFL wel over

die mogelijkheid beschikken, én omdat de lacune van een stevig non-fictiebeleid onze auteurs en uitgevers nu in een concurrentieel nadelige positie brengt.

Ik heb begrepen dat er binnen het globale budget voor het gastlandschap op de Frankfurter Buchmesse een gedeelte uitgetrokken is voor vertalingen, maar dat is hoofdzakelijk bedoeld om de verwachte grote toename aan vertalingen in het Duits en andere talen in te vullen binnen de bestaande genres – fictie, poëzie, strips, graphic novels – die het VFL traditioneel al langer ondersteunt. Tijdens een volgend overleg met het VFL zal ik met hen bekijken wat wenselijk en haalbaar is.

Ik schuif de non-fictie dus door, omdat het momenteel niet anders kan, naar de vernieuwing van de overeenkomst voor 2016. Wat het lopende budget betreft voor de voorbereiding van de Frankfurter Buchmesse, zal ik met het VFL bekijken hoe we bijkomende zaken kunnen doen.

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

De heer Marius Meremans (N-VA): Ik dank u voor uw antwoord, minister. Ik kijk uit naar de vernieuwing van de beheersovereenkomst. Ik hoop dat we daar meer op kunnen inzetten. Ik weet dat dat uw intentie is. Het mag natuurlijk niet bij een intentie blijven. Ik hoop dat we daar kunnen landen met een aanvaardbare en ambitieuzere oplossing.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van de heer Marius Meremans tot de heer Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over crowdfunding – 288 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Bart Caron

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

De heer Marius Meremans (N-VA): Zoals Star Trek veel sequels heeft, zo krijgt ook het initiatief crowdfunding altijd sequels. Er zijn heel wat vragen geweest over crowdfunding, en natuurlijk had ik een aanleiding om het opnieuw op de agenda te plaatsen met een artikel in De Standaard van 15 oktober waarin staat dat wij met crowdfunding achterlopen, als je vergelijkt met Frankrijk, Nederland, Duitsland, Engeland, Schotland enzovoort.

Crowdfunding is terechtgekomen in het bankenplan van toenmalig minister-president Kris Peeters. Ook is vastgelegd dat er maximaal 1000 euro per individu mag worden opgehaald, en dat het maximaal opgehaalde bedrag niet meer mag bedragen dan 300.000 euro, zonder prospectus bij de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten (FSMA). Op de site van het Agentschap Ondernemen vinden we trouwens de lijst terug van crowdfundinginitiatieven. Daar zie je dat sommige draaien en andere veel minder.

Het regeerakkoord stelt dat “voorzien wordt in een aansluiting van de Winwinlening op crowdfunding voor projecten met een duidelijke economische waarde”.

Ook in de commissie Cultuur kwam crowdfunding ter sprake als mogelijk aanvullend instrument voor bepaalde projecten. Dat gebeurt nu al, zij het in beperkte mate.

Minister, ik wil het punt opnieuw onder de aandacht brengen met de volgende vragen. Welke rol ziet u crowdfunding vervullen in de cultuur- en mediasector? In Nederland zie je op de crowdfunding-site www.voordekunst.nl diverse initiatieven ontstaan. Ik verwijs ook naar een binnenlands, Waals, voorbeeld initiatief, waarvan de naam mij nu ontsnapt, voor stripverhalen en stripauteurs. Dat lijkt heel goed te werken. Rond Sonic Angel is het nu wat stiller, las ik. Gaat u maatregelen nemen om crowdfunding te promoten bij de bevolking? Hoe gaan we dat aanpakken? Plant u overleg hierover met de sector? Ik heb het hier enkel over de cultuur- en mediasector. Heeft dit overleg al plaatsgehad? Zo ja, wat waren de conclusies?

De voorzitter: De heer Wouters heeft het woord.

De heer Peter Wouters (N-VA): Minister, hebt u ook al overleg gepleegd met uw collega's? Dit zal immers een nieuwe vorm van financiering worden.

De heer Bart Caron (Groen): Ik mis eigenlijk mevrouw Idrissi en de heer De Gucht. Zij zijn in de voorbije legislatuur met voorstellen voor de dag gekomen.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Crowdfunding is inderdaad een interessante vorm van alternatieve, private financiering die voor bepaalde culturele projecten goed kan werken. Het kan als aanvullende financieringsvorm een hefboom vormen voor creatief ondernemerschap. Crowdfunding biedt aan een kunstenaar of creatief ondernemer en het publiek de mogelijkheid om rechtstreeks met elkaar in contact en dialoog te treden. Hierdoor kunnen bepaalde projecten gerealiseerd worden waar dit anders niet mogelijk was geweest. Dat biedt perspectieven, zeker voor jonge kunstenaars en startende creatieve ondernemers. Aangezien kunstliefhebbers zelf mee bepalen wat er gerealiseerd kan worden, wordt ook het maatschappelijk draagvlak voor cultuur daarmee onrechtstreeks versterkt.

Als voorafname op mijn beleidsnota kan ik al zeggen dat ik crowdfunding zie als een onderdeel van een breder cultuurbeleid gericht op ondernemerschap en innovatieve business- en financieringsmodellen. Hierbij wil ik benadrukken dat alternatieve, private middelen zoals crowdfunding niet in de plaats komen van subsidies maar ernaast komen te staan. Ik wil particulieren actief stimuleren om te participeren in cultuur. Door deze aanvullende impuls kunnen er meer middelen naar cultuur stromen, en wordt ook de samenleving nauwer betrokken bij de cultuurpraktijk.

Crowdfunding is een relatief recent gegeven. In vergelijking met bijvoorbeeld landen zoals Nederland en het Verenigd Koninkrijk kennen we, zoals de heer Meremans al zei, in Vlaanderen nog een achterstand op dit vlak. Er is dus nog marge voor een verdere uitbouw. Het glas is altijd halfvol. Al besef ik dat crowdfunding niet voor elke subsector even evident is. Het gemiddelde bedrag dat kan worden opgehaald voor een cultuurproject, is doorgaans ook relatief laag. Bij www.voordekunst.nl bijvoorbeeld is dit om en bij de 5000 euro. We moeten ook met die beperking van de realiteit wel degelijk rekening houden. We moeten het zeker niet als een wondermiddel naar voren schuiven, maar we laten op dit ogenblik zeker nog onbenutte kansen liggen.

Ik wil crowdfunding wel degelijk actief stimuleren bij de bevolking, maar over de concrete wijze van aanpak kan ik nog geen uitsluitend geven. Mijnheer Wouters, samen met mijn Vlaamse collega-ministers van Economie en Financiën wil ik bekijken welke rol de Vlaamse overheid op het vlak van de promotie van crowdfunding kan opnemen. Tijdens de vorige legislatuur heeft het Agentschap Ondernemen een studie uitgebracht die een stand van zaken gaf van crowdfunding in Vlaanderen. Deze studie besprak ook de mogelijke rollen van de

Vlaamse overheid, en wees op het belang om potentiële investeerders te informeren en te sensibiliseren over crowdfunding. Het Agentschap Ondernemen zal de gekende crowdfundingplatformen opnemen in brochures, presentaties en informatiesessies. Deze platformen vormen hoe dan ook een interessante tool om crowdfunding te promoten, maar zijn nog schaars in Vlaanderen.

Ik wil in overleg met de sector verder onderzoeken op welke manier crowdfunding gestimuleerd kan worden. Hierbij moeten we oog hebben voor eventuele hinderpalen. Het is belangrijk om de drempels zo laag mogelijk te houden. Zo kunnen een kwaliteitsvol regelgevend kader en – niet onbelangrijk – een fiscale impuls het ontluikende crowdfundingmodel tot volwassenheid brengen. Collega's, die fiscale impulsen liggen voor een deel op federaal vlak, maar ze liggen ook dichterbij ons dan we misschien denken. We zullen dat allemaal verder bekijken en onderzoeken.

Ik wil, in dialoog met mijn collega-ministers van de Vlaamse en federale overheid, onderzoeken of het mogelijk is om non-profitdonaties voor de realisatie van culturele projecten fiscaal in rekening te brengen. Ook moeten de financiële risico's voor zowel kunstenaars en ondernemers als investeerders zo klein mogelijk worden gehouden.

In tweede instantie kan dan bekeken worden hoe we vanuit de Vlaamse Regering dergelijke initiatieven kunnen aanmoedigen en concreet ondersteunen.

U vroeg of ik overleg plan met de sector. Ik wil de sector zeker betrekken bij verdere initiatieven inzake crowdfunding. Ook hier is een draagvlak nodig. Ik wil nooit mensen gelukkig maken tegen hun zin. Als men het voldoende vindt om met de bestaande subsidies als centraal model verder te werken, dan is dat hun goed recht. Ik wil het draagvlak stimuleren, waardoor bijkomende opportuniteiten en perspectieven mogelijk worden.

De sector was, net zoals het Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media, betrokken in de studie van het Agentschap Ondernemen. Verder werd er tijdens het laatste Cultuurforum een sessie aan crowdfunding gewijd. Hier werden de resultaten en de 'lessons learned' gepresenteerd van het proefproject 'Boekensteun. Geef om boeken', een gezamenlijk project van het Vlaams Fonds voor de Letteren en de Vlaamse Erfgoedbibliotheek.

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

De heer Marius Meremans (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Het is goed dat de zaken duidelijk worden gesteld omdat soms gedachten bij kwade geesten de ronde doen. Crowdfunding is altijd aanvullend en treedt nooit in de plaats van subsidies. Daar zijn we het allemaal over eens.

De fiscale impuls moeten we bespreken, en dat kan binnenkort. U moet uiteraard met alle ministers daarover overleggen. Elke partij moet ook nadenken over wat de mogelijkheden zijn en hoe ver we kunnen gaan. Het klopt dat we organisaties daarin moeten vrijlaten. We kunnen het niet opleggen. Het is een tool die ze bijkomend kunnen hanteren. De persoon die geld inlegt, moet ook beschermd worden tegen mogelijke financiële risico's. Het is zoals Star Trek: wordt vervolgd.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.